

Enligt sändlista

Beslut om bildande av naturreservat Närsholmen, När socken, Gotlands kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som framgår av den heldragna svarta linjen på bifogad karta, bilaga 1a, som naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet Närsholmen beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (SFS 1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, bilaga 2.

Länsstyrelsen upphäver med stöd av 7 kap. 7§ första stycket miljöbalken länsstyrelsens beslut den 26 maj 1986 om bildande av naturvårdsområdet Närsholmen (dnr 11.126-173-85) (med tillhörande skötselplan) i Gotlands kommun samt beslut den 28 nov 1991 om utökning av naturvårdsområdet med utökat vistelseförbud (dnr 231-4418-91) samt beslut den 27 apr 1987 om ändring av föreskrifter (dnr 11.126-499-87).

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Översiktskarta

© Länsstyrelsen, Lantmäteriet

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Närsholmen
Kommun	Gotland
Län	Gotland
Natura 2000-beteckning	SE0340017
Lägesbeskrivning	Cirka 4 km SO om När kyrka
Koordinat för mittpunkt (Sweref 99)	N 6348673, E 722716
Fastigheter	När Närsholmen 1:1
Ägarförhållande	Staten genom Naturvårdsverket
Totala arealen	418,8 hektar,
Areal vatten	226,1 hektar
Areal land	192,7 hektar (7,0 ha produktiv skogsmark)
Nyttjanderätter	Jakträtt, arrendeavtal med Närs jaktvårdsförening, Partiellt nyttjanderättsavtal (bete) med Clas Pettersson, Markupplåtelseavtal m. Statens fastighetsverk, Avtalsservitut med GEAB gällande markkabel, Lägenhetsarrende för vindskydd, Föreningen Närsholmen,
Förvaltare	Länsstyrelsen i Gotlands län

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet Närsholmen är att bevara biologisk mångfald, vårda, bevara och vid behov återställa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter. Bevara och skydda geologiska formationer.

- Vårda och bevara ett öppet beteslandskap med en mosaik av biologiskt värdefulla kalkgräsmarker, fukt- och strandängar så att den flora och fauna som är knuten till dessa bibehålls.
- Skogsdungar med tall och ädellöv skyddas och vårdas så att de bidrar med strukturer som död ved, solbelysta gamla träd, boträd och skydd för rastande fåglar, lägre vilt och betesdjur.
- Marina områden som laguner, rev och blottade sand- och lerbottnar skyddas och vårdas så att viktiga biotoper för rastande och födosökande fåglar bibehålls.
- Geologiskt värdefulla strukturer, så som sten- och grusvallar och strandvallsmorfologi skyddas och bibehålls.
- Reservatet ska bidra till att uppnå gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå för naturtyperna sandbankar (1110), blottade ler- och sandbottnar (1140), laguner (1150), rev (1170), driftvallar

(1210), sten- och grusvallar (1220), strandängar vid Östersjön (1630), sandstränder vid Östersjön (1640), kalkgräsmarker (6210), fuktängar (6410), nordlig ädellövskog (9020) och trädklädd betesmark (9070).

- Arterna Brushane (A151), Skärfläcka (A132), Silvertärna (A194), Småtärna (A195) ska ha en gynnsam bevarandestatus.

Syftet med naturreservatet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behov av områden för friluftslivet. De upplevelsevärden som reservatet ger ska bevaras och utvecklas, *friheten av ett öppet landskap, närheten till havet, närheten till fåglarna och upplevelsen av en komplett fyrmiljö.*

- Besökare ska kunna uppleva och känna närhet till områdets typiska livsmiljöer, arter och kulturmiljöer.
- Reservatet ska erbjuda en möjlighet för besökare med olika behov att ta del av typiska livsmiljöer, arter och kulturmiljöer.

Syftet ska uppnås genom att:

- biologiskt värdefulla gräsmarker, strandängar, fuktängar och trädklädda betesmarker hålls välhävda genom betesdrift och naturvårdsinriktade röjningar, i första hand manuella, löpande vid behov,
- naturvårdande hydrologiska åtgärder utförs,
- inhämta bättre kunskap om reservatets marina områden för att minimera negativ mänsklig påverkan och sätta in nödvändiga åtgärder om så behövs,
- fortsatt inventera flora och fauna i reservatet och hämta in kunskap om artdiversitetens förändringar i reservatet,
- bekämpa för området invasiva och främmande arter,
- anordningar för områdets besökare ställs i ordning, exempelvis naturslinga, bänkbord, fågeltorn, toalett och större parkeringar,
- besökare och det rörliga friluftslivet ska med information och tillgänglighetsåtgärder kanaliseras och uppmuntras att till fots, med cykel eller för besökare med funktionsvariation med likställda hjälpmedel besöka de delar av reservatet där fågel- och djurliv är mindre störningskänsligt,
- motordrivna fordon begränsas på vägar inom reservatet,

Skälen för beslutet

Närsholmen är ett för Gotland stort, sammanhängande och kustnära område av vidsträckta gräsmarker, fukt- och strandängar med en mycket lång beteshävd vilket har skapat en unik livsmiljö för ett flertal ovanliga växt-, fågel- och insektsarter. Det utgör ett naturskönt och lättillgängligt kustområde som har betydande värde för friluftslivet.

Området har en geologiskt intressant historia med spår av landhöjningen, där svallning av havet har skapat grusvallar och ett diskret böljande landskap. Trädsiktet utgörs endast av några dungar med tall, björk och ädellövträd. De stamformade enarna ger området dess särskilda karaktär av en öppen betad savann. Området har höga naturvärden genom en rik flora och fauna knuten till betade gräsmarker och strandområden. Främst har Närsholmen en rik fågelfauna med viktiga häcknings- och rastområde för ett stort antal arter förknippade med grunda havsområden och öppna strandängar.

Området ingår i riksintresse för natur- och kulturmiljövård och friluftsliv enligt kap 3 Miljöbalken (MB). Reservatet ingår i riksintresse för hög-exploaterad kust enligt 4 kap MB och är ett utpekad Ramsarområde*. Närsholmen hyser flera rödlistade arter/ÅGP**-arter, exempelvis svartfläckig blåvinge, sydlig kärrsnäppa och brushane.

Beslutet är en del av att uppfylla den av regeringen antagna strategin för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Denna strategi är Sveriges svar på hur vi ska bidra till att uppfylla den strategiska planen inom konventionen om biologisk mångfald, målen i EU:s strategi för biologisk mångfald samt målen i vårt nationella miljömålsarbete.

*Ramsarkonventionen är en global naturvårdskonvention om att bevara våtmarker och vattenmiljöer och använda dem på ett hållbart sätt.

** Hotade arter som omfattas av åtgärdsprogram.

Prioriterade bevarandevärden

Naturtyper:

*1150 Laguner

*1630 Strandängar vid Östersjön

**6210 Kalkgräsmarker

*9020 Nordlig ädellövskog

* Prioriterad naturtyp enligt EU:s art- och habitatdirektiv

** viktiga orkidélokaler enligt EU:s art- och habitatdirektiv

Strukturer och funktioner

- Betespräglad kalkrik mark med en mosaik av fukt- och strandängar,
- Strandvalls morfologi,
- Rev och laguner.

Arter

- Särskilt skyddsvärda kärlväxter knutna till öppna gräsmarker så som Adam och Eva och fältvedel,
- Insekter samt kärlväxter knutna till reservatets mosaik av gräsmarker, exempelvis svartfläckig blåvinge, backtimjan, krutbrännare, äkta höskallra, fältsippa och krissla.
- Fåglar knutna till strandängar, laguner och marint vatten exempelvis kricka, skärfläcka, enkelbeckasin, storspov, roskarl, silvertärna och småtärna.
- Fåglar knutna till öppna gräsmarker exempelvis törnskata, stenskvätta och sånglärka.
- Fåglar knutna till skogsdungarna exempelvis rödstjärt, stare, sångare och hackspettar.

Prioriterade upplevelsevärden

- Friheten av ett öppet landskap,
- Närheten till havet,
- Närheten till fåglarna,
- Upplevelsen av en komplett fyrmiljö.

Föreskrifter

A Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att inom reservatet:

1. uppföra byggnad eller anläggning,
2. anlägga väg, campingplats eller brygga,
3. dra fram mark- eller luftledning,
4. gräva, schakta, fylla ut, spränga, borra, muddra, orsaka körskador eller på annat motsvarande sätt påverka mark- eller bottenmiljön,
5. ta sten, sand, grus eller andra jordarter,
6. anordna upplag,
7. vistas inom avgränsat område med tillträdesförbud under tiden 15 mars – 15 juli, se beslutskarta bilaga 1a.
8. avsiktligt införa såväl främmande som inhemsk växt-, svamp- eller djurart,
9. använda avmaskningspreparat på betesdjur då de uppehåller sig inom reservatet, annat än vid skriftlig rekommendation från veterinär,
10. tillskottsutfodra betesdjuren då de uppehåller sig inom reservatet, annat än tillfällig (max två veckor) övergångsutfodring på anvisad plats vid utsläpp och installning, se beslutskarta 1b,
11. avverka, upparbeta eller bortföra levande eller dött träd eller buske eller utföra annan skogsbruksåtgärd,

Det är förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

12. ändra befintliga byggnader vid fyrplatsen genom tillbyggnad, ombyggnad eller andra åtgärder,
13. sätta upp skylt, affisch eller liknande,

Föreskrifterna ovan (A) ska inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som framgår av B-föreskrifterna enligt 7 kap 6 § miljöbalken,
- b) normalt underhåll av befintlig körväg,
- c) rättighetshavare till kraftledningar och jordkablar att utföra underhåll, ersättning och borttagande av befintlig ledning inom samma område om det inte innebär några större skador på mark och hydrologi. Förvaltaren ska informeras vid utförande av åtgärder, direkt efter en akut åtgärd/innan vid underhåll,
- d) rättighetshavare till anläggningar vars syfte är relaterat till sjösäkerheten att utföra nödvändigt underhåll, nyetablering eller avetablering av sjösäkerhetsanordningar eller objekt utpekade som riksintresse för sjöfarten,
- e) rättighetshavare att underhålla eller felavhjälpa befintliga sjökablar,
- f) att kultur- och fornlämningar i området vårdas och synliggörs,
- g) myndigheter inom totalförsvarets militära del att bedriva verksamhet eller genomföra åtgärder och underhåll kopplat till militär verksamhet inom naturreservatet. Största möjliga försiktighet och hänsyn till naturmiljön ska alltid iakttas. Åtgärder som kan komma att väsentligt förändra naturmiljön ska samrådas med länsstyrelsen.

B Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas att tåla

1. röjning/underhåll och uppmärkning av reservatsgränsen,
2. uppsättning och underhåll av skyltar med information om reservatet,
3. utmärkning (uppsättning av skyltar) av området med tillträdesförbud,
4. anläggning, uppmärkning och underhåll av vandringsled och naturslinga,
5. underhåll av befintliga körvägar,
6. anläggning och underhåll av ny parkering (a.), underhåll av befintlig parkering (b.), utökning och underhåll av befintlig parkering (c.), utmärkning och anläggning av parkering (d.) och utmärkning av parkering (e.) och (f.),
7. uppsättning och underhåll av vägbom för motorfordon med en totalhöjd över ca 2 meter, efter parkering (a.),

8. anläggning och underhåll av hårdgjord gångväg inom fyrområdet,
9. omläggning och underhåll av gångvägen från parkering (d.), runt fyren och till parkering (c.), för besökare med exempelvis rullstol eller barnvagn,
10. anläggning av hinder för trafikreglering, exempelvis vägbom eller stenar,
11. uppförande och underhåll av anordningar för besökare, så som vindskydd, handikapptoilet med slamtank, sittbänkar, bänkbord, grillplats och spång vid behov utmed naturslingan,
12. betesdrift, inkluderat uppförande och underhåll av stängsel, grindar, tillsyn av djur och stängselgenomgångar,
13. natur- och kulturvårdsinriktad röjning som syftar till att hålla området öppet och kompletterar betetrycket,
14. plock- och luckhuggning som syftar till att återställa och bibehålla reservatets skogsområden som trädklädd betesmark samt bereda plats för toalett och parkering,
15. bränning av röjningsrester på lämpliga platser,
16. hydrologiska åtgärder (igenfyllning av diken) för att återställa våtmarker i området, se beslutskarta 1b,
17. användning av nödvändiga beprövade metoder i syfte att bekämpa organismer, exempelvis invasiva arter, som kan orsaka allvarliga skador på naturvärdena i reservatet,
18. användning av nödvändiga beprövade skötselmetoder i syfte att bevara naturvärden och kompensera för förlust av naturvärden som hotas av organismer som omfattas av föreskrift 17,
19. inventering av marina områden för ökad kunskap samt i uppföljningssyfte,
20. inventering, undersökning och dokumentation av mark, vegetation samt växt- och djurliv i uppföljningssyfte,
21. terrängkörning med 4-hjuling (endast under gynnsamma förhållanden) vid strandstädning utmed reservatets kustområde,
22. gräva ur en del av våtmarken bakom talldungen (skötselområde 3b) för att skapa kustnära småvatten.

C Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att inom reservatet:

1. under perioden 15 mars – 15 juli beträda det område som markerats med tillträdesförbud, se beslutskarta bilaga 1a,

2. kite-, våg- eller vindsurfa, eller framföra motordriven farkost i reservatets marina områden med undantag för farkoster i nöd.
3. medföra hund eller annat sällskapsdjur som inte är kopplad,
4. göra upp öppen eld annat än på iordningställd grillplats. Medförd grill får dock användas,
5. cykla i terrängen,
6. framföra motordrivet fordon, förutom på:
 - a) Väg markerad med grön linje i beslutskartan för husbil och husvagn
 - b) Väg markerad med grön och röd linje i beslutskartan för motordrivet fordon annat än husbil och husvagn
 - c) Väg markerad med röd streckad linje i beslutskartan för besökare med särskilt behov* dock inte med husbil eller husvagn
7. parkera motordrivet fordon eller husvagn på annan plats än iordningställda parkeringar, enligt beslutskartan bilaga 1a.
8. ställa upp** husbil eller husvagn,

Det är förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

9. samla in djur, växt, svamp eller lav för vetenskapliga eller andra studier, eller på andra sätt skada eller störa växt- och djurlivet i dessa syften,
10. använda området för organiserade tävlingar, organiserad lägerverksamhet eller liknande,

Föreskrifterna ovan (C) ska inte utgöra hinder för:

- a) bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov, dock ej fridlysta eller rödlistade arter,
- b) mindre exkursioner i kunskapsspridande syfte, där även insamling av marksvamp ingår.
- c) förvaltaren av reservatet eller de som länsstyrelsen utser att utföra de åtgärder som ingår i B-föreskrifterna.

* vandrarhemmets gäster som tillfälligt behöver lasta i och ur bagage samt personer med rörelsehinder.

** ta större del av parkeringen i anspråk än själva fordonet, med exempelvis tält, möbler, eller grill.

Beskrivning av ärendet

Ärendets beredning

Närsholmens naturvärden med vidsträckta betade gräsmarker, rika flora och fågelfauna, samt landskapets geologi och säregna karaktär var argument när området blev naturvårdsområde 26 maj 1986 (dnr 11.126-173-85). Under tiden då Domänverket var markägare på Närsholmen anlade privatpersoner en golfbana utan tillstånd vilket skapade oro hos

allmänheten för störning av fågellivet, växtligheten och tillgängligheten till Närsholmen som strövområde. Detta resulterade i en ändring av föreskrifterna redan år 1987 där man skrev in ett förbud mot golfspel. År 1991 utökades naturvårdsområdet till att innefatta 257 hektar marint vatten runt den befintliga reservatsgränsen. Samtidigt utökades fågelskyddsområdet med tillträdesförbud även i de marina delarna för att förhindra störning från sportfiskare under häckningstid.

Fågellivet inventeras och övervakas inom ramarna för den ordinarie miljöövervakningen som länsstyrelsen utför. Inventeringar utförs noggrant vart femte år, och mera översiktligt däremellan för att täcka in mellanårsvariationer. Utöver länsstyrelsens egna inventeringar samlas även kunskap om områdets naturvärden regelbundet in av privatpersoner och naturorganisationer som rapporterar in sina observationer i Artportalen. Sammanlagt har detta visat att Närsholmen hyser en stor artrikedom.

Under våren 2021 började arbetet med att revidera gällande beslut och skötselplan för naturvårdsområdet. Förslaget skickades på remiss till berörda sakägare och övriga intressenter att yttra sig under perioden 14 oktober till 14 december 2021. Det inkom närmare 300 yttranden och länsstyrelsen gjorde en omfattande omarbetning av förslaget vilket ledde till en ny remissrunda. Redogörelse för inkomna yttranden redovisades i det nya förslaget som skickades ut på remiss till berörda sakägare och övriga intressenter den 1 december 2023.

En sammanfattning av inkomna yttranden efter den senaste remissrundan och länsstyrelsens bemötande finns dokumenterat i bilaga 4.

Motivering till beslutet

Synnerliga skäl för upphävande av tidigare beslut

Synnerliga skäl för beslut att upphäva naturvårdsområdet är att det nya beslutet om naturreservat bedöms leda till att de angivna värdena inom området får ett starkare och mer långsiktigt skydd jämfört med nuvarande utformning av skyddet.

I och med att ett nytt beslut tas behöver A- och B-föreskrifterna ändras. Exempelvis så hänvisar B-föreskrifterna i gällande beslut i sin helhet till skötselplanen.

Syfte, föreskrifter och en ofullständig skötselplan där riktade skötselåtgärder saknas, bedöms på sikt missgynna:

- Ett öppet hedbeteslandskap med en rik flora och fauna,
- Rödlistade och naturvårdsintressanta arter,
- Naturtyper enligt art- och habitatdirektivet i Natura 2000-området,

- Naturvärden i marina områden,
- Det rörliga friluftslivet.

Ett öppet hedbeteslandskap

Närsholmen har sedan lång tid tillbaka (se skötselplanen) varit öppet med vidsträckta betade kalkgräsmarker och fukt- och strandängar rika på orkidéer och häckande fågel. Ett karaktäristiskt inslag är de trädformade solitära enar som står över hela holmen. Idag hotas den känsliga naturen av täta buskage av små enar, utbredning av vresros och ett ändrat klimat med mindre nederbörd.

En revidering av beslut och skötselplan öppnar upp för en ändring i skötseln med riktade åtgärder.

Rödlistade och naturvårdsintressanta arter

Till områdets kända rödlistade och naturvårdsintressanta arter hör kärlväxter, svampar, insekter och fåglar. De flesta av arterna är knutna till den unika miljön med beteshävdade kalkgräsmarker i en mosaik av fukt- och strandängar samt reservatets marina miljö. Två arter, svartfläckig blåvinge och brushane, omfattas även av åtgärdsprogram för hotade arter (ÅGP). För att arterna ska finnas kvar i reservatet krävs en fortsatt skötsel genom naturvårdsröjning, bete, viss reglering av hydrologin samt bekämpning av invasiva arter. Det är även viktigt att förändra rörelsemönstret hos reservatets besökare. Det kan exempelvis göras genom att reglera trafiken, förbättra informationen och utöka tillträdesförbudet.

Naturtyper enligt art- och habitatdirektivet i Natura 2000-nätverket

Närsholmen ingår sedan 2005 i nätverket Natura 2000 med samma gränser som naturreservatet. Som medlemsstat i EU har Sverige åtagit sig att bevara de naturtyper som omfattas av nätverket och se till att de har god bevarandestatus och behåller sin utbredning. Gällande beslut för reservatet togs 1986, vilket gör att ingående naturtyper och arter saknas. I detta beslut finns naturtyper och arter enligt Natura 2000 med och skötselplanen är tydligare för skötsel av specifika naturtyper.

Marina områden

1991 utvidgades reservatet och en stor areal marint vatten lades till, främst som födosöksområde och buffertzoon för häckande och rastande fåglar. Marina naturtyper och dess naturvärden är inte inventerade och beskrivs knappt i tidigare beslut och skötselplan. Länsstyrelsen har i detta förslag karterat den marina delen av reservatet och lyft in de marina naturtypernas betydelse (främst för fågellivet) i beslut och skötselplan och utökat tillträdesförbudet.

Det rörliga friluftslivet

Närsholmen har genom åren varit ett uppskattat naturområde för vandring, botanik och fågelskådning. I gällande beslut är det tillåtet att köra på vägen till och runt fyren samt ut till Glasskår. Under 2000-talet har motortrafiken ökat på Närsholmen och behovet av fler parkeringsplatser och en reglerad trafik har ökat markant. Då det i gällande beslut är tillåtet att parkera i anslutning till vägen har övernattande husbilar ökat samt personbilar som kör ut i terrängen och orsakar skada på den känsliga floran, strandvalls morfologin och ett minskat upplevelsevärde för övriga besökare.

För att komma till rätta med trafiksituationen behövs fler parkeringar, vilket är med i detta nya beslut. Friluftslivet har under senare år blivit mer intensivt med snabba sporter så som terrängcykling och kitesurfing. Det har också medfört ett behov av en toalett, fler rastplatser samt en möjlighet att få information om natur- och kulturvärden. Länsstyrelsen anser av detta skäl att ytterligare föreskrifter krävs samt en mer detaljerad skötselplan så att fler anordningar kan anläggas.

Kompensation

Beslut om upphävande får meddelas endast om intrånget i naturvärdena kompenseras i skäligen utsträckning på naturreservatet eller inom något annat område. Om länsstyrelsen bedömer att det inte är möjligt att ställa krav på en ändamålsenlig kompensation eller att sådant inte behövs, behöver beslutsförslaget ändå innehålla en motivering till länsstyrelsens ställningstagande.

Länsstyrelsen bedömer att kravet på kompensation är uppfyllt då ett nytt beslut tas om naturreservat vilket ger Närsholmen ett starkare skydd i sin helhet.

Ändring utifrån tidigare beslut gällande syfte, skäl och föreskrifter

Skälen till att ett nytt beslut tas är i grunden desamma som för naturvårdsområdet, geologi, botanik, ornitologi, friluftsliv och att området är känsligt för störning. Tillkomna skäl för beslut om naturreservat är att området numera ingår i Natura 2000-nätverket, området omfattas av riksintressen enligt 3–4 kap Miljöbalken, Sverige har en antagen strategi för bevarandet av biologisk mångfald och att ett förtydligande av prioriterade bevarandevärden finns med.

Syftet med att skydda Närsholmen är i beslutet om naturreservat utökat efter behov och är tydligare och mer beskrivande i jämförelse med det som beskrivs under *Ändamålet med naturvårdsområdet*. Syftet beskriver

även områdets marina värden och ingående naturtyper enligt art- och habitatdirektivet.

A-föreskrifterna har inte ändrats i sak. De föreskrifter som styrs av annan lagstiftning så som jakt och terrängkörning är borttagna.

B-föreskrifterna är nytillkomna då de i tidigare beslut hänvisar i sin helhet till skötselplanen. B-föreskrifterna i detta beslut ger en tydligare hänvisning till vilka åtgärder som är tänkte att utföras och vilken rätt länsstyrelsen har att utföra skötsel.

Användningen av naturen i friluftssyfte har förändrats. Tidigare var upplevelsen av naturen det viktigaste. I dag är det oftast aktiviteterna som lockar och för många fungerar naturen mer som en arena. För att tillgodose de förändringar som skett efter att Närsholmen blev naturvårdsområde har detta beslut för naturreservat både borttagna och nya C-föreskrifter.

De borttagna föreskrifterna gäller förbud mot att spela golf, rida och att använda bandspelare eller dylikt på ett störande sett. Länsstyrelsen bedömer att föreskrifterna inte längre har någon relevans.

Nya föreskrifter införs gällande reglering av trafiken. En delsträcka av vägen stängs av och förbud mot husbilar och husvagnar införs. Det blir endast tillåtet att parkera på angivna parkeringsplatser. Tidigare har man kunnat parkera i anslutning till vägen och köra in med husbil och husvagn. Man har också kunnat åka rundturen runt fyren.

Tidigare har de marina områdena inte omfattats av några föreskrifter förutom ett mindre område med tillträdesförbud. På senare år har aktiviteterna ökat i strandnära vatten så i det nya beslutet har länsstyrelsen infört förbud mot kite-, våg och vindsurfing och motordrivna farkoster. Vattenområdet runt Närsholmen hyser stora mängder fåglar mer eller mindre under hela året som använder revet och de mjuka bottenarna som rast- och övervintringslokal och för att söka efter föda.

Länsstyrelsen har även bedömt att hundar ska vara kopplade under hela året med hänsyn till betesdjur, fåglar och alla besökare. I gällande beslut är koppeltvånget endast gällde under tiden för tillträdesförbudet.

En reglering av terrängcykling har införts. Runt Närsholmen finns flera gamla traktorvägar och upptrampade stigar som länsstyrelsen anser vara tillräckliga att cykla på. Allemansrätten täcker inte in terrängcykling i känslig natur.

Konsekvensen för ändringar av naturvårdsområdet

Skälet till att upphäva naturvårdsområdet och ersätta området med beslut om naturreservat är att få ett starkare och tydligare skydd som blir mer långsiktigt. Det blir även tydligare vilken lagstiftning som gäller och vilka värden som behöver skyddas, både marina och terrestra.

Motiveringar av föreskrifterna

A-föreskrifter

Föreskrift 1–6 och 11 syftar till att förhindra fysisk skada på mark, vegetation, skog, geologiska formationer samt hydrologin. Åtgärderna som förbjuds bedöms kunna orsaka så stor skada på och förändring av naturmiljön att den biologiska mångfalden påverkas negativt.

Föreskrift 7 syftar till att skydda fågellivet från störning under häckningstid. Många av de fåglar som häckar i området använder både marina och terrestra områden för boplatser och födosök. Det finns även ett stort antal fågelarter som rastar på väg mot sin häckningsplats i norra Sverige och ryska tundran.

Föreskrift 8 och 10 syftar till att den naturliga och artrika flora och fauna som finns i området, med dess genetiska material, inte slås ut eller förändras negativt på grund av införsel av arter utifrån.

Föreskrift 9 syftar till att den naturliga och artrika flora och fauna som finns i området påverkas negativt av den skadliga inverkan som avmaskningsmedel har.

Föreskrift 12 och 13 syftar till att underlätta för de intressen som finns i reservatet för myndigheter och föreningar.

Undantag a) och b) syftar till att möjliggöra skötseln av området för att uppnå syftet med skyddet. Undantag c) till e) är motiverade utifrån att föreslagna åtgärder kan genomföras utan att påverka naturmiljön påtagligt negativt, att det fyller en viktig funktion för allmänhet och nyttjanderättshavare samt att det i flera fall finns nyttjanderätter knutna till underhållet. Undantag f) är viktigt för att bibehålla reservatets upplevelsevärden och uppfylla kulturmiljölagen. Undantag g) är motiverad för att reservatet inte påtagligt ska försvåra Försvarmaktens verksamhet inom riksintresse för totalförsvaret. Undantaget är formulerat så att största möjliga hänsyn till områdets naturvärden ska tas. Samrådspunkten i föreskriften bedöms fånga upp verksamheter som kan kräva tillstånd enligt 7 kap. 28a § miljöbalken.

B-föreskrifter

Föreskrifterna 1 – 12 syftar till att bibehålla och öka reservatets tillgänglighet och uppnå reservatets syfte att inom ramen för bevarandet

av biologisk mångfald tillgodose behov av områden för friluftslivet, Föreskrift 1 är även nödvändig för att befästa reservatets juridiska status.

Föreskrifterna 13 – 16 och 22 syftar till att möjliggöra naturvårdande skötsel av reservatet. Skötselåtgärderna är de som med dagens kunskap bedöms mest lämpliga för att gynna områdets naturmiljöer och arter samt bibehålla och utveckla biologisk mångfald. Skötselåtgärderna bedöms även stärka tillgängligheten och reservatets värde för friluftslivet.

Föreskrifterna 17 och 18 syftar till att möjliggöra bekämpning av invasiva eller främmande arter. Dessa arter är ett stort och växande hot mot biologisk mångfald då de kan konkurrera ut inhemska arter, förändra näringskedjor eller helt förändra naturmiljöer. Konsekvenserna av invasiva arter inom Europa har varit så omfattande och kostsamma att en EU-förordning (1143/2014) trädde i kraft 2015. På Närsholmen finns arter så som vresros, tysklönn, syren och körsbär. Invasiva arter har en snabb spridning, därav är det viktigt med föreskrifter som tillåter bekämpning snarast efter upptäckt.

Föreskrifterna 19 och 20 syftar till att följa upp reservatets naturmiljöer och arter för att anpassa skötsel och skötselplan i framtiden om arter och naturmiljöer visar på negativa trender. Uppföljning är även viktig för att följa utvecklingen av biologisk mångfald och naturmiljöer på regional, nationell och internationell nivå.

Föreskrift 21 syftar till att underlätta för transport vid strandstädning. Utmed Stångudden blir det inte längre tillåtet att köra med motorfordon, men vid strandstädning kan det vara nödvändigt att transportera större fynd.

C-föreskrifter

Föreskrifterna 1 och 2 syftar till en minskad störning på häckande eller rastande fåglar.

Föreskrift 3 syftar till att minska störningen på betesdjuren, besökare och häckande och rastande fåglar.

Föreskrifterna 4 och 5 syftar till att minska störningen på naturmiljön samt bidra till bevarandet av arter och livsmiljöer.

Föreskrifterna 6–8 syftar till att motverka störning på växter, djur och områdets tydliga strandvalls morfologi. Föreskrifterna syftar även till att främja friluftslivsintressen och reservatets upplevelsevärden.

Föreskrifterna 9 och 10 syftar till att undvika konflikt mellan olika friluftslivsintressen och att motverka störning på djur och växter.

Miljökvalitetsmål

Beslutet ger ett långsiktigt skydd till våtmarker, gräsmarker, grunda marina miljöer och en rik biologisk mångfald med många sällsynta arter. Beslutet bidrar därmed till att uppfylla miljökvalitetsmålen *Myllrande våtmarker*, *Ett rikt växt- och djurliv*, *Hav i balans* och *Levande kust och skärgård*. Då merparten av områdets naturmiljöer är hävdgynnade och föreslås en hävdbetingad skötsel, bidrar beslutet även till att uppfylla miljökvalitetsmålet *Ett rikt odlingslandskap*.

Ekosystemtjänster

Närsholmen hyser en variation av friska och motståndskraftiga ekosystem. Naturmiljön bidrar till att bevara biologisk mångfald och artrikedom långsiktigt i Sverige och i världen. En stor mångfald av växter och djur försäkrar oss tillgång till alla nyttor arterna bidrar med i ekosystemen och som vi är beroende av, såsom pollinering, nedbrytning, näringsåterförsel, jordbearbetning och predation av skadedjur på grödor och plantor.

Reservatet hyser naturbetesmarker, dessa bidrar positivt till den lokala köttproduktionen på Gotland.

Intresseprövning enligt 7 kap 25 § miljöbalken

Bildande av naturreservat är en fråga som är angelägen för det allmänna, och som syftar till att uppfylla nationella och internationella mål om biologisk mångfald och ekosystem. Länsstyrelsen bedömer att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark och vatten inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses (7 kap. 25 § miljöbalken).

Andra sakförhållanden

Länsstyrelsen bedömer att beslutet är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser.

Länsstyrelsen bedömer att beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken. De riksintressen som berör området är; naturvård, friluftsliv, yrkesfiske, kulturmiljövård, och högexploaterad kust.

Vidare bedömer länsstyrelsen att beslutet överensstämmer med Bygg Gotland – översiktsplan för Gotlands kommun 2010–2025.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, har länsstyrelsen bedömt att

föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär en betydande förändring av nyttjandet av reservatet och att en konsekvensutredning enligt 6 § förordningen (2007:1244) behövs, se bilaga 3.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Föreskrifter och skälen för beslut

Enligt 7 kap. 5 § första stycket miljöbalken ska skälen för beslutet anges, i beslutet om att bilda naturreservat.

Enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken ska det i beslutet också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

Enligt 7 kap. 6 § miljöbalken får länsstyrelsen, om det behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet, förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla intrång som att det inom området:

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken får föreskrifter meddelas om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas, och om ordningen i övrigt inom området, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Vidare anges att föreskrifterna ska gälla omedelbart, även om de överklagas. Enligt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd får länsstyrelsen meddela föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken.

Upphävande av naturreservat

Enligt 7 kap. 7 § miljöbalken får länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslut som den har meddelat enligt 7 kap. 4–6 §§ miljöbalken, om det finns synnerliga skäl.

Skötselplan

Enligt 3 § *förordningen (1998:1252) om områdesskydd* skall länsstyrelsen fastställa en skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård. En skötselplan skall ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat.

Förvaltare av naturreservatet

Enligt 21 § *förordningen (1998:1252) om områdesskydd* är länsstyrelsen förvaltare av naturreservatet om förvaltningen inte överläts.

Intresseprövning

Varje medborgares egendom är tryggad genom att ingen kan tvingas avstå sin egendom till det allmänna eller tåla att det allmänna inskränker användningen av mark eller byggnad, utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen (2 kap. 15 § 1 st. regeringsformen). Hänsyn tas till enskilda intressen vid prövning av frågor om skydd av områden. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses (7 kap 25 § miljöbalken). Det innebär att nyttan med den vidtagna åtgärden måste stå i proportion till det utförda och att mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet inte får användas. Utgångspunkten för naturreservat är att ingrepp som motiveras av hänsyn till naturvårds- och miljöintressen betraktas som angelägna allmänna intressen (Prop. 1997/98:45, del 2, s. 97). Likaså anges i förarbetena att inskränkningen i den enskildes rätt kan gå långt i syfte att skydda miljö och natur.

Beskrivning av naturreservatet

Närsholmen är en flack halvö sydost om När kyrka på Gotlands ostkust som fram till 1800-talet var en ö. Reservatet består till stora delar av svallat strandgrus som under landhöjningen bildat tydliga vallar och en böljande silhuett i landskapet. Området är präglad av en lång beteshävd som pågår än idag. I naturreservatet finns en mosaik av örtrika kalkgräsmarker, fukt- och strandängar, trädklädda betesmarker och ädellövskogar. Här finns en artrik kärlväxtflora med backtimjan, solvända, krisslor och blåeld. I reservatet finns rika förekomster av orkidéer som exempelvis göknycklar och Adam och Eva. Här finns också Gotlands enda förekomst av fältvedel.

Holmen omges av sten-, grus- och sandstränder, laguner, ler- och sandbottnar samt rev. Variationen av marina habitat bidrar till den mångfald som finns inom fågelfaunan i området. Undervattensmiljöerna bidrar med föda till häckande så väl som övervintrande arter genom att bilda livsmiljöer till små kräddjur och uppväxtmiljöer för fisk. Vattenkärlväxter som rotar sig i sedimenten ger föda till arter som brunand,

kricka, knölsvan och sångsvan. De små kräft- och blötdjur som lever bland växtligheten och blåstången är även mat för fisk i olika storlekar, exempelvis abborre, piggvar, storspigg och skrubbskädda.

Fågellivet är synnerligen rikt med en stor mängd häckande vadarfåglar, exempelvis tofsvipa, skärfläcka och storspov. I vattnen runt holmen rastar 1000-tals änder exempelvis vigg, gravand och bergand. Här ses också tärnor och måsfåglar, exempelvis småtärna och silvertärna. I skogsdungarna och ute på de öppna gräsmarkerna finns sångare, hackspettar och arter vilka vill ha ett öppet men buskigt landskap exempelvis törnskata, sånglärka och stenskvätta.

Reservatet är ett populärt utflyktsmål för besökare som tar en fika, vandrar, rastar hunden, skådar fågel eller letar växter. Närsholmens säregna natur med den randiga fyren och närheten till havet lockar många besökare.

Närs fyrplats är en mycket välbevarad anläggning från 1870-talet och består av en komplett fyrmiljö som är ett statligt byggnadsminne. Att den är placerad i ett mycket speciellt landskap gör att upplevelsevärdet är mycket högt. I den gamla fyrvaktarbostaden finns sedan 2020 ett vandrarhem som ger allmänheten en möjlighet att övernatta i reservatet. Väster om fyren finns rester av en brygga, en möjlig hamn/ankringsplats, vilken troligtvis byggdes 1881.

Upplysning

C - föreskrifterna, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart även om beslutet överklagas.

Detta beslut ska kungöras i länets författningssamling och i lokala tidningar.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Bygglov enligt Plan- och bygglagen (2010:900) krävs för anordningar så som parkeringar, fågeltorn, toalett och brygga.

Enligt 7 kap. 13–14 §§ miljöbalken gäller strandskyddet vid havet, insjöar och vattendrag och omfattar land- och vattenområden intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd (strandskyddsområde).

Enligt 1 § 2 kap. Kulturmiljölagen (1988:950) är fornlämningar skyddade. Av 2 § samma kapitel framgår att det till en fornlämning hör ett så stort område på marken, sjö- eller havsbotten som behövs för att bevara fornlämningen och ge den ett tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse. Förebyggande behövs ett samråd med länsstyrelsens handläggare för kulturmiljö vid åtgärder exempelvis för återuppbyggnad av bryggan, se beslutslista 1a.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bl.a. att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken krävs tillstånd att bedriva verksamheter eller utföra åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i naturområdet. Detta gäller inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området.

Utöver föreskrifterna i detta beslut gäller även generella bestämmelser till skydd för naturmiljön, exempelvis:

- ☒ Terrängkörningslagen (1975:1313), terrängkörning med motordrivet fordon,
- ☒ fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259),
- ☒ fridlysning av vissa växt- och djurarter (exempelvis Adam och Eva) enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845),
- ☒ verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i särskilda skyddade områden (t.ex. Natura 2000) kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a-29 b §§ miljöbalken,

I 11 kap. 12 § miljöbalken finns ett undantag som innebär att tillstånd eller anmälan inte behövs om det är uppenbart att vare sig allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena. Enskilda intressen berör enskilda parter, så som närliggande fastigheter eller fiskerättsinnehavare. Allmänna intressen är sådana som många har nytta av och inte ingår i privat ägo, exempelvis växt- och djurliv eller miljön.

Länsstyrelsen bedömer att de hydrologiska åtgärder som ingår i beslutet inte kommer att påverka enskilda eller allmänna intressen och behöver då inget tillstånd.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 6.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Anders Flanking med naturskyddshandläggare Lena Lavergren som föredragande. I den slutliga handläggningen har marinbiolog/handläggare Alexandra Colbing medverkat. Förslaget är berett i länsstyrelsens ledningsgrupp.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hantering av dessa finns: www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

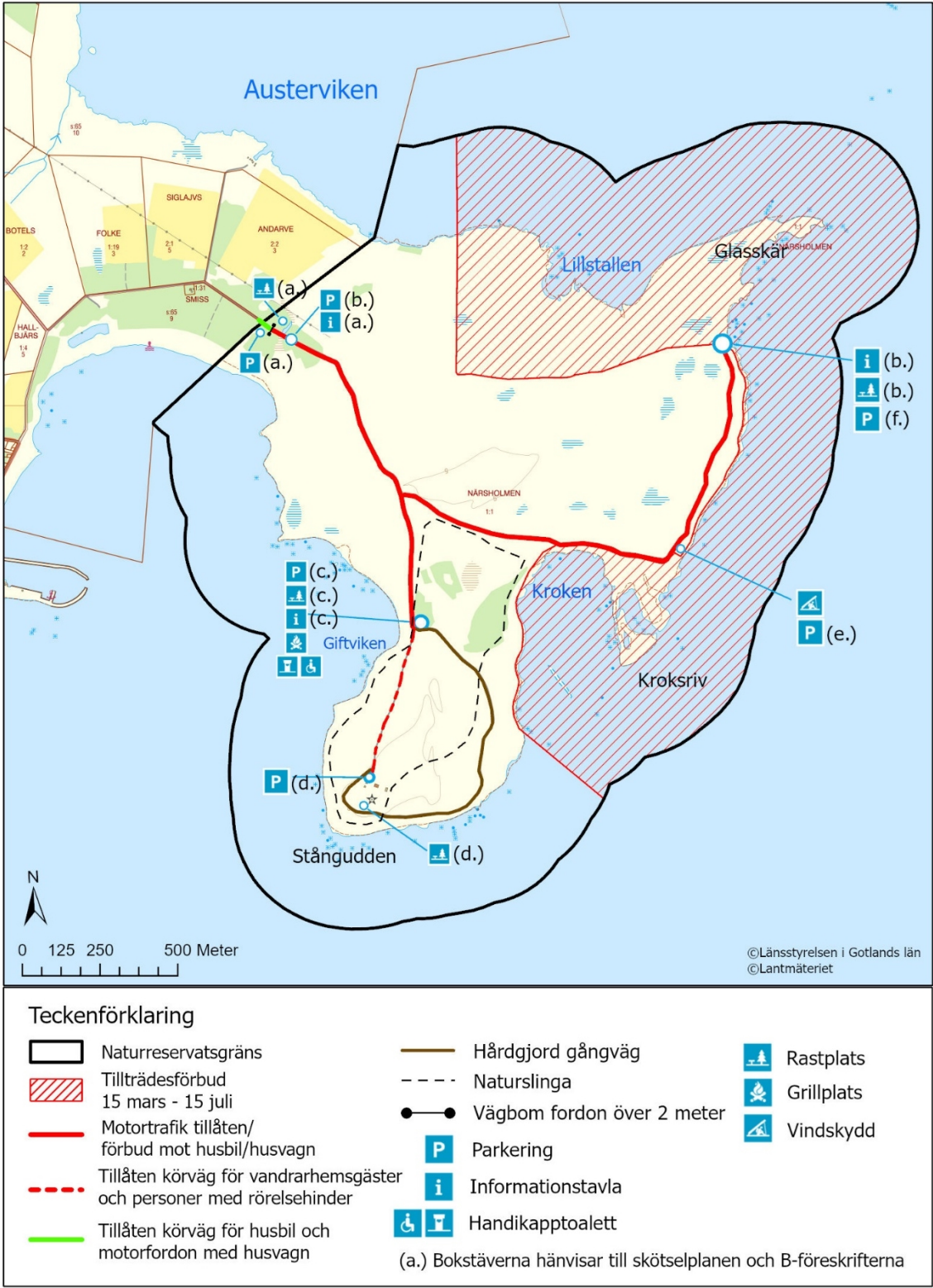
Bilagor

1. a. Beslutskarta
b. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Konsekvensutredning av ändring i C-föreskrifterna
4. Redogörelse av inkomna synpunkter på beslut och skötselplan
5. Hur du överklagar beslutet

Bilaga 1a.

Karta tillhörande beslut om naturreservat Närsholmen

Figur 1: Karta över anordningar, vägar och tillträdesförbud

Bilaga 1b.

Karta tillhörande beslut om naturreservat Närsholmen

Figur 2: Karta över fornminnen, anordningar

Bilaga 2.

Skötselplan för naturreservatet Närsholmen

1. Beskrivning av området

Allmänt

Närsholmen är en halvö i När socken på sydöstra Gotland. Området karaktäriseras av ett öppet gräslandskap, trädformade enar, en röd och vitrandig fyr och närheten till havet. Det syns tydliga spår i området av landhöjningen och havets svallning som avlämnat sediment i böljande strandvallsformationer. Närsholmen har höga naturvärden genom en rik flora och fauna knuten till betade gräsmarker, stenstränder och marina habitat som exempelvis rev och laguner. Närsholmen är lättillgängligt, besöksvänligt och särskilt intressant för fågelskådning då det utgör ett viktigt område för häckande och rastande fåglar. De fågelarter som håller till här är starkt förknippade med grunda havsområden och öppna strandängar.

Figur 1. Landskapskarta över Gotland från sent 1600-tal. Röd markeringen visar Närsholmen som vid denna tid var två öar. © Lantmäteriet

Historisk markanvändning och kulturhistoriska värden

Skattläggningen

Närsholmen har inte alltid haft sin nuvarande form, från de tidigaste kartorna som finns över Gotland är mycket av den idag synliga gotländska landmassan under havsytan. På landskapskartan från sent 1600-tal (figur 1) är Närsholmen två öar utanför Gotlands östra kust.

Närsholmen, eller Närkeholm och Nää Holm som man benämner det vid skattläggningen, brukades fram till 1500-talets början av Roma kloster. Holmen användes då som betesmark till får och lamm. Från den danska reformationen, ca 1531, blev klosteregendomarna i Roma säte för den danske konungens länsherre fram till freden i Brömsebro 1645. Därefter blev Roma kloster, inklusive Närsholmen, kronogods (Cronans Kloster Ladugård) under den svenske kungen. En så kallad holmvaktare bosatte sig på Närsholmen och fram till 1864 då marken styckades av bodde många "vaktarfamiljer" där. Därefter övergick förvaltningen av egendomen, som blev ett hemman i När, till Domänverket.

Vid 1700-talets början hade landmassan stigit tillräckligt mycket för att de två öarna skulle bindas samman. Den nuvarande passagen ut till Närsholmen låg fortfarande under havsytan, på dåtida kartor (figur 2) är sundet uttritad som en sandbank.

kornet i äring (årsväxt)”. Åkerjorden beskrivs bestå av sjösten blandad med svartmylla varav den sämsta åkermarken ligger på hålljord. Jordmånen i ängsmarken beskrivs som ”...enehanda slags jordmån men mera sank och salun till åkerodling otjänlig”.

Figur 4. Karta från år 1815 över Närsholmen. Gult markerar åker och grönt markerar äng. ©Lantmäteriet

Markens bördighet för jordbruk varierade på Närsholmen och graderades mellan 1–3. Åker, ängs- och betesmarken var uppdelad mellan "Kongs Gården" och "Holmvagtaren", varav den senare tog hand om egendomarna och bodde ute på ön. Markerna beskrivs som övervägande magra med sjöstenbotten nära ytan. För att kunna uppodla vissa delar krävdes mycket arbete med att blanda i svartmylla eller matjord. År 1864 styckades marken av från Roma kungsgård och blev ett hemman i När socken.

Figur 5. Arealmätningskarta från 1862 över Närsholmen. Området är indelat och numrerat i olika markslag så som betesmark, äng, åker och tomtplats.
© Lantmäteriet

1900-talet

På en blankett från en lokalundersökning (figur 6) om jordbruket som gjordes 1914 har fyrvaktaren rapporterat; "Närsholmen har förut använts till betesmark men numera är hela arealen (200 hektar) upptagen till skogsplantering. Kreaturen (1 vallack, 2 kor, 2 gödsvin, 40 höns) tillhöra fyrapersonalen".

Å denna blankett meddelade uppgifter få ej begagnas för taxering eller beskattning utan av-
givas endast för statistiska ändamål. N: 1

Lokalundersökning år 1914

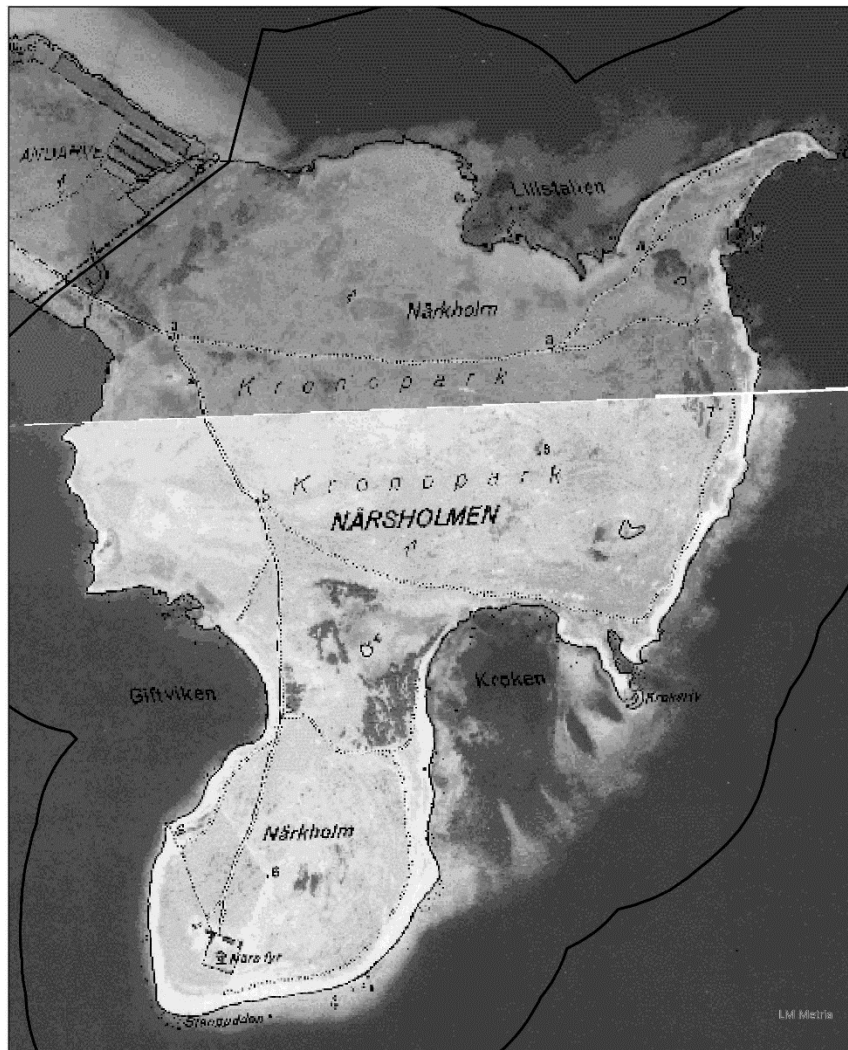
i Närsholmen socken Gotlands län hush.-sällsk.
Gården Lägenheten Torpet Närsholmen Jordreg.-nr
Ägare Kronan Brukare 9:2

Arbets- hästar.	Vagns- och ridhästar.	Unglästar (vid 1 till 3 år).	Föl.	Oxar.	Tjurar.	Kor.	Ungnö.	Kulvar.	Lamm (under 1 år).	Bojor och tackor.	Getar. (under 1 år).	Avelssvin. Kullingar (under 1 år).	Modla- svepor. Får- ettlar.	Gödsvin. (under 4 mån.).	Höns.	Ägg. Annet fjäderfå.	Br. sambillen.
X 1						2								2	40		

Närsholmen har förut använts till betesmark men
numera är hela arealen upptagen till
skogsplantering. Kreaturen tillhör fyrapersonalen.

Uppgift lämnad den 20/ av Fyrmästaren Th. Ulf Brukningsdelen besökt ej besökt.
X Dagen överförd till nästskild bl. se nr - 025

Figur 6. Lokalundersökningsblankett från 1914. ©Lantmäteriet

Figur 7. Ekonomiska kartan från 1930-tal. ©Lantmäteriet

Under 1900-talet ägdes marken av Domänverket och den ekonomiska kartan från 1930-talet visar att Närkeholm är kronopark och att det inte finns några större beskogade områden (figur 7). Domänverket gjorde dock ett försök att plantera skog under tidigt 1900-tal, men utan att lyckas. Det utsatta läget, betesdjur och vildkaniner tros vara en orsakande faktor. Nutidens öppna landskap på Närkeholm är ett resultat av det misslyckade försöket.

I dag finns spår av skogsbruket i form av markberedda områden, vilka syns bäst i ett ortofoto. Generellt verkar områdets naturtyper inte ha förändrats särskilt mycket sedan man upphörde med odling och dikning. Nedan (figur 8) finns ett ortofoton från 2021 och i jämförelse med ekonomiska karta från 1930-talet kan man se att det inte har skett så stora förändringar av skogens utbredning.

Figur 8. Ortofoto från 2021. ©Lantmäteriet

Fyrområdet

På den södra spetsen av Närsholmen, där det tidigare funnits olika typer av sjömärken, uppfördes år 1872 en fyrplats med ett fyrtorn och fyrapparater från Frankrike, ett boningshus och ett uthus. Muren runtomkring kallmurades av en bonde från trakten två år senare.

År 1961 automatiserades fyren och den sista fyrvaktaren flyttade från Närsholmen. Området blev naturreservat 1986 och Naturvårdsverket förvärvade fastigheten.

Böljande landskap till följd av landhöjning och svallning från havet.

Geologi och hydrologi

Närsholmen består i huvudsak av sedimentärt berg och klapper av kalksten. Området är svagt kuperat med två höjdryggar, en utgår från fyrområdet och sträcker sig norrut, en norr om Kroken som sträcker sig i öst-västlig riktning (figur 9). I området runt de två höjdryggarna finns mycket tydliga vallar av svallat grus som bildats under landhöjningen.

Figur 9: Terrängskuggning av Närsholmen. ©Lantmäteriet

I det svagt kuperade landskapet är förekomsten av vattendrag sparsam men i svackorna finns ett antal våtar (periodvisa våtmarker) spritt runt om i reservatet. Två av de större våtarna har dikats ur, troligtvis då man gjorde ett försök att plantera skog. Vid naturreservatets entré i väster (norr om vägen) finns en större vattensamling, en kvarleva från den kanal som delade Närsholmen från fasta Gotland. Armen som binder samman Närsholmen med huvudön består framför allt av postglacial sand och lite flygsand.

Naturvärden

I stort sett hela landområdet utgör värdekärna (ett sammanhängande naturområde som av länsstyrelsen bedömts ha en stor betydelse för fauna och flora och/eller för en prioriterad naturtyp) på grund av en lång markhistoria med kontinuerlig störningsregim i form av bete. De öppna gräsmarkerna ger ett kargt intryck vid en första anblick. Markerna är näringsfattiga men den kalkrika berggrunden ger en stor artrikedom av kärlväxter. Fältskiktet domineras av gräs- och hagmarksväxter som

blodnäva, backsmultron, femfingerört, blåeld, fältmalört och stor kustruta. Närsholmens backar hyser även en rik förekomst av Adam och Eva och är den enda lokalen på Gotland med fältvedel.

Här finns några observationer av rödlistade kärlväxter som exempelvis backruta (NT), flentimotej (NT), backtimjan (NT) och fågelarv (NT).

En mosaik av kalkgräsmark och fukt- och strandängar höjer områdets naturvärden då arter med olika krav kan samexistera.

Adam och Eva

Fältvedel

Trädskiktet är sparsamt och utspritt i några små dungar. Främst finns några glesa talldungar som kan ge betesdjuren lite skugga under varma sommardagar. Vid reservatets entré i väster finns ett område med nordlig ädellövskog som delvis ingår i betesmarken. Det finns en del död ved men det är också tätt och skuggigt och i behov av skötsel.

De talldungar som finns på Närsholmen är kvar sen Domänverket gjorde ett försök att beskoga holmen, tidigt 1900-tal. Längsmed gränsen norrut och de centrala delarna av reservatet finns dessa likåldriga bestånd som tros vara uppskattningsvis 100+ år. Upprepade stormar har skapat en del död ved och solexponerade äldre stammar finns i brynen. Endast ett område har gynnsam bevarandestatus, annars domineras fältskiktet av hundkäx och annan kvävegynnad flora.

Trädformad en i ett öppet beteslandskap på Närsholmen.

På Närsholmen finns ett flertal trädformade solitära enbuskar som ger landskapet en savannliknande karaktär. Men enen har spridit sig och bidrar till en snabb igenväxning och utgör därmed ett hot (konkurrens, förändrad ljustillförsel och näringssammansättning) mot artrikedomen och de skyddsvärda naturtyperna som finns på Närsholmen.

Det öppna landområdet, betade strandängar och grunda havsområden utgör viktiga naturmiljöer för ett rikt fågelliv med både häckande och rastande tättingar, gäss, måsfåglar, änder och vadarfåglar. Här kan nämnas rödbena, skärfläcka, brushane, silvertärna, småtärna och kricka. Närsholmens rika fågelliv är en del av syftet med att området skyddades från början.

Området är välbevakat och fågelobservationerna är väldokumenterade. Närsholmen har haft besök av ca 100 rödlistade arter, exempelvis berglärka (VU), lappsparv (VU), härfågel (RE), jaktfalk (EN) och lundsångare (NT).

I de grunda vattenområden som sträcker sig runt hela halvöns kust finns ett varierande undervattenslandskap. Den norra delen som ligger i Austerviken visar upp de blottade ler- och sandbankar vid lågvatten, ett habitat som gynnas av det bete som sker på land. Djuren trampar runt på den exponerade botten och hjälper till att fördela syret i sedimentet. Det kan ofta uppstå brist på syre i skyddade miljöer där vattenomsättningen är låg och tillförsel av näring pågår.

Rödbera

Skärfläcka

I reservatets marina områden finns även sandbankar och rev, där revet utgör den största delen och präglas av blåstång, musslor och snäckor samt fintrådiga alger. Revet sträcker sig från Glasskär och ner runt Stångudden med liknande flora och fauna. I Giftviken och i grundområdet runt viken växer det delvis ängar av kärlväxter på de mjuka bottenarna. Dessa områden agerar som uppväxtområden för fisk, födosöksområde för sjöfåglar och motverkar klimatförändringarna genom att binda koldioxid i sedimentet. Även här finns blottade ler- och sandbottenar där man vid lågvatten kan se sandrester från havsmaskar som gräver ner sig under ytan.

Närsholmen är utpekad som Ramsarområde** (finns endast två på Gotland), riksintresse för naturvård, friluftsliv och kulturmiljövård. Närsholmen är även ett Natura 2000-område, genom fågeldirektivet (SPA) och Habitatdirektivet (SCI).

** Ramsarkonventionen är en global naturvårdskonvention (undertecknades 1971) om att bevara våtmarker och vattenmiljöer och använda dem på ett hållbart sätt.

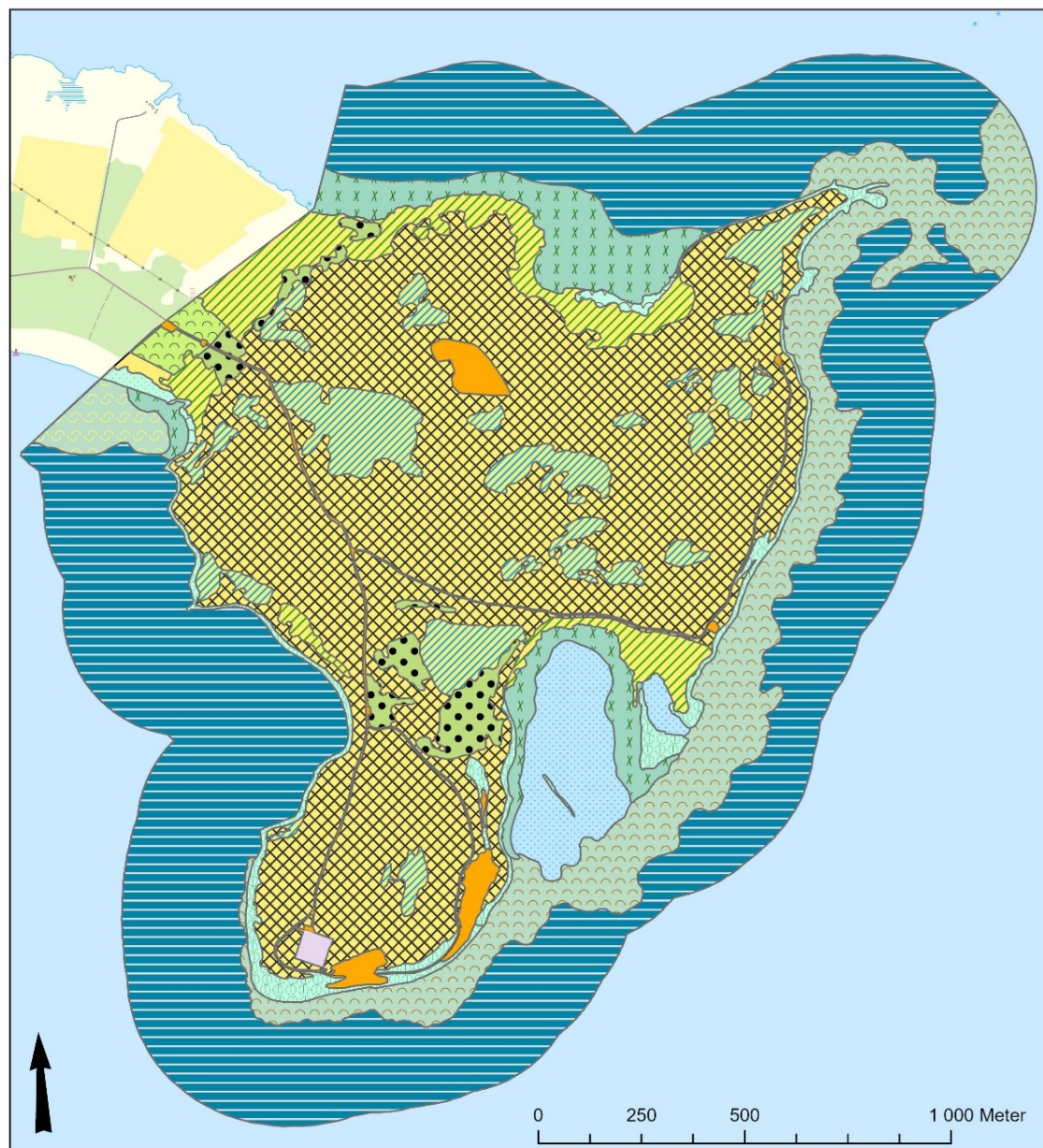
Naturtyper

Närsholmens naturtyper är indelade enligt art- och habitatdirektivet. Denna indelning ligger till grund för reservatets skötselområden och utgör grunden för uppföljning samt vidare inventeringar av reservatets naturvärden.

Inom naturreservatet Närsholmen finns följande naturtyper:

1110* Sandbankar	6210* kalkgräsmarker
1140* Blottade sand- och lerbottenar	6410* Fuktängar
1150* Laguner	9020* Nordlig ädellövskog
1170* Rev	9070* Trädklädd betesmark
1210* Driftvallar	1000* Marint vatten
1220* Sten- och grusvallar	
1630* Strandängar vid Östersjön	
1640* Sandstränder vid Östersjön	

* *Naturtypskod enligt Natura 2000*

Naturtypskarta över Närsholmen**Teckenförklaring****NATURTYP**

1000 Marint vatten/ej naturtyp	1210 Driftvallar	6910 Kulturmark/ej naturtyp
1110 Sandbankar	1220 Sten- och grusvallar	6960 Öppen mark/ej naturtyp
1140 Blottade sand- och lerbottnar	1630 Strandängar vid Östersjön	6999 Fyrområdet
1150 Laguner	1640 Sandstränder vid Östersjön	9020 Nordlig ädellövskog
1170 Rev	6210 Kalkgräsmark	9070 Trädklädd betesmark
	6411 Fuktängar	

Figur 10: Karta över naturtyper enligt art- och habitatdirektivet.

Sociala värden och friluftsliv

Närsholmen är ett naturskönt och omtyckt friluftsområde och nyttjas flitigt av gotlänningar, men även av hitresta turister. Många har som tradition att åka ut mot fyren med en kaffekorg. I reservatet finns stora upplevelsevärden genom närheten till havet, ett öppet landskap, fyren och en mångfald av kärlväxter. En blåsig dag med höga vågor upplevs naturens kraft. Närsholmen är också en känd fågellokal där man som besökare lätt kan få syn på vadarfåglar, tättingar, änder och måsfåglar. Om man har tur kan man även få syn på en och annan säl.

Inom naturreservatet finns parkeringar, informationstavlor och några rastplatser. Förutom bilvägar finns några gamla traktorvägar och upptrampade stigar vilka gör det lättare att ta sig runt till fots. Betesdjuren går över hela området, så man behöver inte ta sig över något stängsel för att ströva i reservatet. Under vår-sommar råder tillträdesförbud från Kroken och norrut runt Glasskär med tillhörande vattenområde.

I byggnaderna vid fyrplatsen bedrivs vandrarhemsverksamhet i liten skala genom Svenska Turistföreningen.

Byggnader och anläggningar

På Närsholmens södra udde finns fyrplatsen med fyren, boningshus och ekonomibyggnader omgärdat av en stenmur. Fyrområdet ingår i naturreservatet och Natura 2000-området. Byggnaderna i fyrområdet är statliga byggnadsminnen och förvaltas av Statens Fastighetsverk. Fyren ägs och förvaltas av Sjöfartsverket.

Ut till fyrplatsen går en nedgrävd elledning som ägs av Gotlands Energi.

På den östra kusten, strax intill vägen upp mot Glasskär finns ett mindre vindskydd i kalksten.

Tillgänglighet

Naturreservatet är tillgängligt från landsväg 537, eller via golfbanan i När. Parkeringar finns vid entrén eller en bit ut i reservatet. Vid några parkeringar finns information om reservatet.

I reservatet finns sittbänkar och bänkbord och vid vägen ut mot Glasskär finns ett vindskydd. Närsholmen har få anordningar för besökare och främst saknas en toalett. I detta omarbetade förslag finns flera anordningar som ska göra reservatet mer tillgängligt och lätt att besöka för alla och ge upplevelser utan bil.

2. Skötsel av området med bevarandemål och åtgärder

Generella riktlinjer

Alla åtgärder ska göras med försiktighet och med anpassade maskiner och metoder så att markskador inte uppkommer. Åtgärderna ska genomföras den tid på året då det är minst risk för störning på djurlivet och minst risk att marken och växtligheten tar skada. Röjningsrester ska samlas och brännas på lämplig plats, alternativt tas bort från området. Lämpliga platser för bränning är de gamla tåkterna eller kraftigt igenväxta områden som röjts. Maskinell röjning med rotorslätter får endast ske i mindre omfattning då röjningsavfallet blir kvar och göder marken.

Stängsling och bete

Beskrivning

Hela reservatet har en kontinuerlig beteshistorik som sträcker sig flera hundra år bakåt i tiden. Sedan 1937 har området betats av nötkreatur då flera jordbrukare var verksamma. Dokumentationen från 1914 (se figur 6) visar att det tidigare kan ha varit en blandning av djurslag. De senaste åren har området betats med nötkreatur. En färäst och stängsel finns vid entrén och längsmed den västra reservatskanten. Havet på tre sidor om reservatet håller djuren på plats i området.

Bevarandemål

Målsättningen med betet i området beskrivs mer i skötselområde 3.

Invasiva och främmande organismer och arter

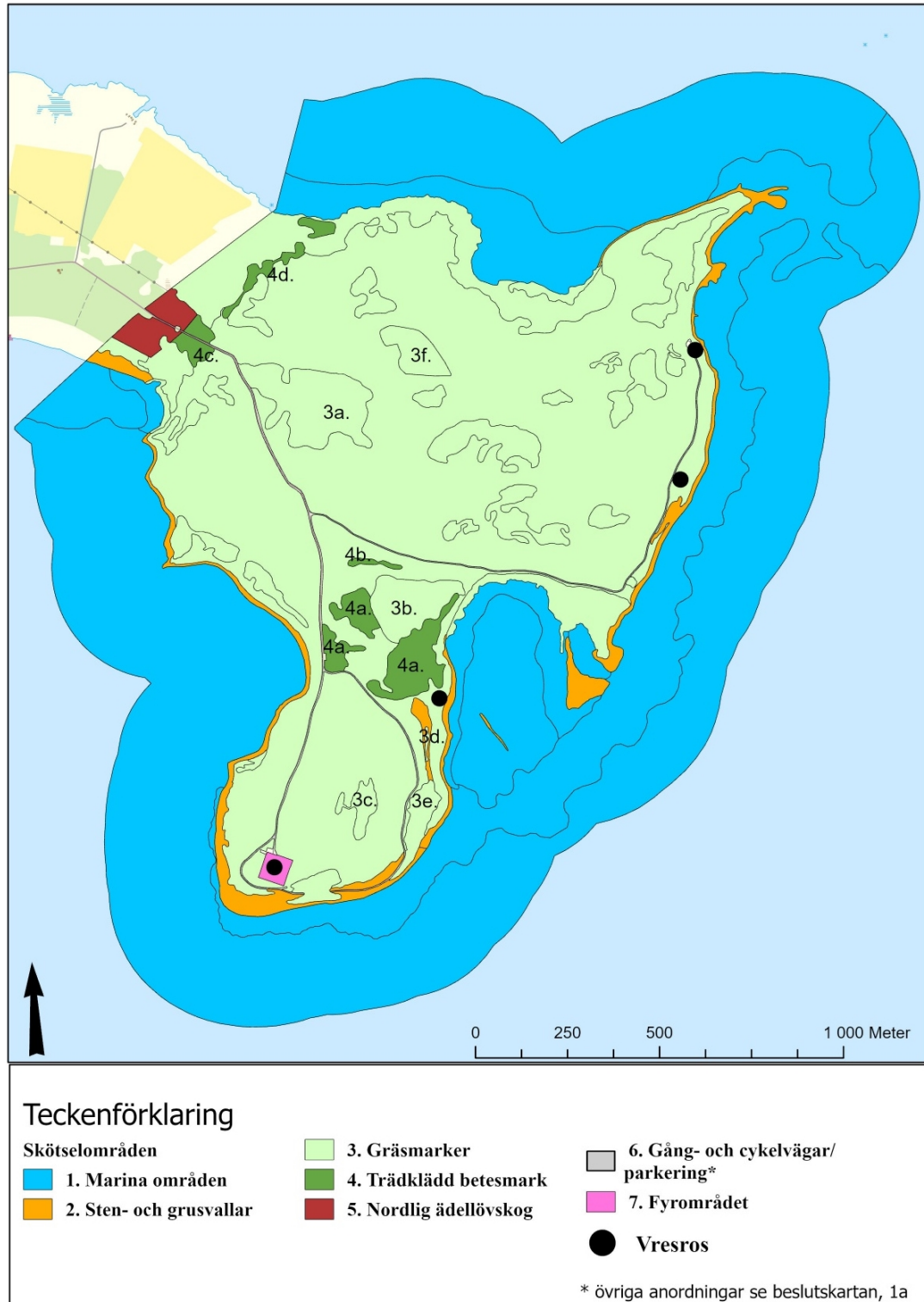
Beskrivning

I dagsläget finns vresros på fyra ställen i reservatet. I fyrträdgården står en tysklönn, ett bestånd med körsbär och syren. Vid Glasskär växer ett mindre bestånd av björnbär, vilket kan ställa till problem för betesdjuren ifall det sprider sig. I dungar med trädklädd betesmark täcks marken av hundkäx och enstaka svartvinbärsbuskar. Det är i dagsläget inte troligt att arterna ovan, bortsett från vresros, sprider sig ut i gräsmarkerna men en kontinuerlig översyn för att upptäcka avvikelser bör göras.

Det finns möjliga risker för andra invasiva arter att etablera sig då vatten, vind och tramp från både djur och människor orsakar störningsytor där invasiva arter har lättare att etablera sig. Potentiella invasiva arter är strandkotula, spärroxbär och vejksel. Förekomsten av invasiva marina arter är okänt.

Bevarandemål

Att invasiva arter endast finns i en kontrollerbar omfattning eller inte förekommer alls.

Karta över skötselområden på Närsholmen

Figur 11: Karta över skötselområden och förekomster av vresros.

Skötselområden

Reservatet är indelat i sju skötselområden. Avgränsningen av skötselområdena framgår av kartan, figur 11. Skötselområdena är:

1. Marina områden grundare än 3 meter
-laguner, blottade sand- och lerbottnar, sandbankar, rev och marint vatten
2. Sten- och grusvallar
-sandstränder vid Östersjön
3. Gräsmarker
-kalkgräsmarker, fuktängar, strandängar vid östersjön och driftvallar
4. Trädklädd betesmark
-tall- och lövbärande trädklädd betesmark
5. Nordlig ädellövskog
6. Anordningar för friluftslivet
-bilvägar och parkeringsytor
-rastplatser, fågeltorn, gångvägar och naturslinga
7. Fyrområdet

Skötselområde 1

Marina naturtyper (ca 220 ha)

Rev söder om fyren.

Blottade sand- och lerbottnar.

Beskrivning

Naturreseptatet Närsholmen sträcker sig ca 300 meter ut i havet. Den marina delen av reservatet ligger (med något undantag) inom området med ett djup av max 3 meter. I skötselområdet ingår även rev, blottade sand- och lerbottnar, laguner och sandbankar.

Reservatets marina områden är endast översiktligt inventerade. För att fastställa om det är mjuk- eller hårbotten och vilka arter som finns utöver de som påträffats behövs en mer systematisk inventering som kan följas upp.

Revet sträcker sig runt stångudden, utmed hela östra sidan, runt Glasskär och in mot viken Lillstallen. Revet utgörs av hårbotten, lösa stenar och några raukar. Revet är topografiskt avskilt från omkringliggande botten med en ”pallkant”. Området påverkas av varierande vattennivå och

vindstyrka. Under vattenytan finns blåstång, grönslick, rödalger, kransalger, musslor, snäckor och småfisk. Revet är ett viktigt område för födosökande kust- och vadarfåglar. Stora ruskor med blåstång är viktiga reproduktionsområden för fisk. Revet skyddar även lagunen i Kroken.

I viken Lillstallen och västerut längst norra stranden till reservatsgränsen finns blottade sand- och lerbottnar. Bottnarna är ofta fria från makrovegetation, men med stora mängder blågröna- och kiselalger. Här finns ofta en rik bottenfauna av olika grävande maskar och musslor och en epifauna av kräftdjur och snäckor. Naturtypen är viktig som uppväxtområden för plattfisk och utgör ett viktigt födosöksområde för änder och vadarfåglar. Blottade sand- och lerbottnar finns även i ett mindre område i den sydvästra delen av reservatet, omgivet av sandstrand och sandbankar, en naturtyp som inte blottas vid lågvatten. På sandbankarna växer natingar, exempelvis borstnate som ger ett viktigt uppväxtområde för fisk och födosöksområde för sjöfåglar.

Det strandnära området utmed Giftviken och ca 350 meter norrut har mjuk- eller blandbotten. Blandbotten består av sand, lera, grus och småsten samt stenar som är större än 6 cm i diameter.

I Kroken finns två laguner, en större som omges av blottade sand- och lerbottnar som har god kontakt med marint vatten och en mindre intilliggande som har sämre kontakt med marint vatten. Viktigt för naturtypen är att det förutsätter en naturlig, långsam vattenomsättning där vattenmängd och salinitet varierar i tid och rum. Även lagunerna är viktiga födosöksområden för änder och vadarfåglar. I den större lagunen finns en sandrevel där skärfläckorna häckar.

Bevarandemål

Arealen sandbankar (1110), blottade sand- och lerbottnar (1140), laguner (1150) och rev (1170) har en sammanlagd yta av ca 70 ha. Marint vatten (1000) är väl kartlagt och en uppföljningsplan finns upprättad.

Området har en naturlig bottenfauna och bottenvegetation. Det erbjuder goda lek- och uppväxtmiljöer för fisk och är ett lämpligt födosöks- och rastområde för fågel. De grundaste mjukbottnarna fungerar som födosöksområde för vadare och simänder. Fisksamhället har en hög artdiversitet. Området är huvudsakligen opåverkat av fysisk exploatering och mänsklig påverkan. Främmande arter ska ej inverka negativt på artsammansättningen och variationen av arter genom ändrade konkurrensförhållanden eller smittspredning.

Skötselåtgärder

Kartläggning av arter och biotoper för att öka kunskapen om reservatets marina naturvärden. Detta ska göras med metoder som används i andra områden inom länet för att behålla jämförbarheten.

Bekämpning av invasiva arter, exempelvis svartmunnad smörbult.

Sammanställning av den midvinterinventering av sjöfågel som görs årligen för att utvärdera om områdets funktion som övervintringslokal är bibehållen.

Känd marina arter inom reservatet, se artportalen.

Skötselområde 2 Sten- och grusvallar (9,4 ha)

Stenstrand ut mot Glasskär.

Beskrivning

Runt större delen av Närsholmen finns sten-, grus- och sandstränder, med svallat material som sorterats i finare material närmast vattnet. I vattenskalpet samlas släke (ansamling av tång), viktiga födosöksområden för exempelvis vadarfåglar, starar, sädesärlor och änder.

Vegetationens sammansättning beror på hur exponerad stranden är för vind och vågor. Runt Närsholmen växer bland annat stinknäva, hundtunga, sandsallat, saltarv, baltisk marviol och trampört. En bit upp från vattnet, där successionen pågått en längre tid och grusvallen övergått till gräsmark finns några bestånd av vresros, en invasiv art som kan sprida sig ner på stenstranden. Sandstrand (1640) finns endast på en plats i reservatet, vid sydvästra gränsen.

Runt Närsholmen flyter det iland en hel del skräp, allt från petflaskor till prickar för sjöfarten. Vid högvatten spolas skräpet upp på gräsmarkerna men det mesta fastnar i släkebården där födosökande fåglar uppehåller sig. Skräpet kan även skada betesdjuren.

Bevarandemål

Arealen sten- och grusvallar (1220) och arealen sandstränder i Östersjön (1640) har en sammanlagd yta av ca 10 ha. Strandmiljöerna präglas av naturliga processer som landhöjning och påverkan från havets växlingar mellan hög- och lågvatten samt återkommande stormar. Naturliga processer påverkar strandmiljöerna vilket gör att arealen kan komma att variera över tid.

Stränderna är fria från igenväxning och invasiva arter, exempelvis vresros, samt är fria från skräp som spolas upp från havet.

Skötselåtgärder

Ta bort igenväxningsvegetation med lämplig metod.

Vid tillsyn av reservatet bör en inventering av främmande eller invasiva arter göras för snabb bekämpning.

Utföra strandstädning (årligen är att föredra) för att avlägsna ilandflutet skräp som mest består av plast.

Skötselområde 3

Gräsmarker/betesmark (ca 166 ha)

Fuktäng väster om fyren.

Strandängen vid Kroken.

Beskrivning

Närsholmens öppna hedlandskap består av kalkgräsmarker, fuktängar, strandängar och driftvallar. Gräsmarkernas olika naturtyper ligger i samma betesfälla och har en lång kontinuitet av hävd genom bete. Runt om på holmen ser man spår av tidigare åkermark och markberedningen från misslyckad skogsplantering. Dessa strukturer är svåra att upptäcka på plats men syns väl i ett ortofoto. Två av de större fuktängarna har dikats ut, troligtvis för att skapa bättre förutsättningar för skogsbruket.

Kalkgräsmarker, de lite torrare områdena, har ett rikt inslag av örter. På Närsholmen växer exempelvis jungfrulin, brudbröd, stor kustruta, mandelblomma, äkta höskallra, humleblomster, fältsippa, getväppling och stagg. Här finns en hel del orkidéer som Adam och Eva, göknycklar, krutbrännare och Johannesnycklar. Fältvedel växer på några ställen spritt över holmen, som enda lokal för Gotland.

Ute på Stångudden har fossila sten- och grusvallar delvis övergått till kalkgräsmark med ett väldigt tunt jordtäckte och en speciell flora så som stinknäva, vit och gul fetknopp, spåttistel, backtimjan och blåeld.

Som en mosaik med kalkgräsmarkerna finns fuktängar, något nedsänkta områden som delar av året står under vatten. Här växer bland annat slankstarr, blodrot, krissla och vitmåra. I reservatets norra del finns en fuktäng (3a.), se figur 11, med rikkärrsarter så som majviva, ängsnycklar och kärrknipprot. Ute på Glasskär finns några större vattensamlingar som utgör viktiga rast- och häckningsplatser för vitkindad gås, vadarfåglar och änder.

En särskilt intressant fuktäng ligger mellan talldungarna mitt i reservatet (3b.), se figur 11. I ena kanten står några höga popplar. Träden utgör en viktig biotop för rastande fåglar, så trots att de troligtvis är inplanterade så ska de bevaras. I de höga popplarna har man även hittat många rariteter genom åren.

Kalkgräsmark med solitära enar och utbredning av mindre enar.

Närsholmen beskrivs ofta som en savann, mycket på grund av sina solitära trädformade enar. Men enen sprider sig över stora områden i marktäckande bestånd vilka täcker en stor del av marken och gör den till en problematisk art för området.

I gränzonen mellan stränder och gräsmarker bildas driftvallar, en permanent ansamling av kväverikt material som kan fyllas på vid högvatten och storm. Driftvallar finns på några platser i reservatet och här växer hundkåx, rödplister, hundtunga och korsört. Driftvallarna har en rik insektsfauna, en viktig födokälla för fåglar.

Strandängar finns främst utmed den norra kusten av reservatet, mot den västra gränsen och i Kroken. Här är strandlinjen flack och havsvattnet svämmas över under vinterhalvåret. Då strandängen årligen tillförs

brackvatten finns här en salttålig flora så som havssälting, gatrödtoppa, havssäv, gåsört, äkta höskallra, strandkrypa, salttåg och gulkämpar. Många av arterna blommar sent på sommaren så som kustarun, sumpgentiana och saltört. Strandängarna är fria från uppslag av tall och en. Vegetationen påverkas av landhöjning, vattenståndsväxlingar och isbildning. De hävdade strandängarna är viktiga för häckande vadarfåglar.

Vid stenstränderna runt Stångudden och ut mot Glasskär finns rester av småskalig täktverksamhet. Troligtvis tog man material till byggnader på holmen, eller till bryggan nordväst om fyren. Vegetationen har inte återhämtat sig utan här finns en magrare flora och mest tall och en. Dessa områden kan vara lämpliga för bränning av röjningsrester från restaurering i gräsmarkerna.

Det finns en del småtallar i reservatet, vilka sprider sig från talldungarna. Det är viktigt att spridningen begränsas så att tallen inte konkurrerar ut floran.

Bevarandemål

Arealen kalkgräsmark (6210), fuktängar (6410), strandängar (1630) och driftvallar (1210) har en sammanlagd yta av ca 166 ha.

Gräsmarkerna hålls öppna genom bete och andelen välhävdad mark har ökat och utgör större delen av reservatet. Igenväxningsvegetation som en och tall förekommer endast sparsamt. Området har en fortsatt rik flora och erbjuder goda möjligheter för häckande och rastande fåglar att finna skydd, boplatser och föda. Bete med flera djurslag är infört som en åtgärd att bekämpa igenväxning. Kompletterande röjningar utförs kontinuerligt för att säkerställa att reservatet inte växer igen. De fuktängar som är utdikade är återställda enligt föreslagna åtgärder, vilket resulterat i att området med rikkärrsväxter är etablerat. Närsholmens savannliknande enar finns kvar.

Skötselåtgärder

Fortsatt bete med nötkreatur. För att minska igenväxning kan fårbete införas som ett komplement till nötkreaturen. Om fårbete införs ska djuren inte släppas ut förrän senare delen av sommaren för att inte missgynna floran. Avmaskning av betesdjur får inte ske innan betespåsläpp då det missgynnar spillningslevande fauna, såsom dyngbaggar.

Betet behöver kompletteras med manuell röjning av främst en. Viss maskinell röjning kan vara tillåtet i de områden där enen breder ut sig i större skala och där marken tillåter utan att det blir körsador. Röjningsresterna (förutom efter maskinell röjning) bör tas bort för att undvika näringstillförsel till de många arter som gynnas av Närsholmens magra

förhållanden. Röjningsrester kan brännas på lämplig plats, exempelvis område (3d.) och (3e.), se figur 11. Det går även bra att bränna på mark som varit kraftigt igenvuxen.

Tallen sprider sig över hela reservatet, inte lika omfattande som en, och ska hållas efter. Tall ska endast finnas i områden med trädklädd betesmark och i mindre dungar, exempelvis nordöst om fyren. Småtallar kan ryckas upp för hand, läggas på hög och brännas på lämplig plats.

Fyll ut diket i delområde (3a.), början ca 60 meter från vägen. Fyll ut hela diket i delområde (3b.), ca 200 meter. Fyllnadsmaterialet bör tas från gräv-massorna som lagts åt sidan vid utdikningen i båda områdena, så att inte främmande arter införs. En del av fuktängen i område (3b.) kan grävas ut för att skapa kustnära småvatten om inte igenläggningen av diket får önskad effekt.

I delområde (3c.) ska tall och en finnas kvar, men spridningen ska begränsas. Ung tall och en ska tas bort. Röjningsmaterialet kan brännas på plats men endast i de delar som varit kraftigt igenväxta.

I delområde (3d.) ska en, tall och lövsly tas bort, röjningsmaterialet kan brännas på plats. Åtgärden är främst till för att förhindra spridning av träd och buskar.

Vresros (invasiv art) finns i fyra bestånd, se figur 11, som ska tas bort så snart som möjligt med lämplig metod. Efterarbete kommer troligtvis att behövas då nya små skott oftast dyker upp som kan ryckas för hand.

Delområde (3c.)

Delområde (3d.)

Som en komplettering till Jordbruksverkets gräsmarksinventering bör en inventering av utvalda arter göras, exempelvis fältvedel och Adam och Eva. Under inventeringen kan även invasiva och främmande arter upptäckas i god tid för bekämpning.

Inventering av svampfloran för att öka kunskapen om vilka arter som finns på Närsholmen.

Vid det norra beståndet av vresros växer salmbär, de ska också tas bort.

Strandängarna ska hållas öppna och fria från igenväxningsvegetation. I reservatets nordvästra del finns ett större strandängsområde som gränsar till trädklädd betesmark. Sly och småtallar som breder ut sig och hotar strandängens öppna mark ska tas bort. Strandängarna utmed Kroken kan behöva slås för att bli av med kvävegynnad flora. Troligen ett resultat av gamla driftvallar som skapat näringsrika förhållanden.

Skötselområde 4

Trädklädd betesmark (ca 7 ha)

Trädklädd betesmark mitt i reservatet, delområde (4b.).

Beskrivning

Trädklädd betesmark finns väster om Kroken samt i mindre områden i reservatets nordvästra del. Område (4a.), se figur 11, refereras ofta till *talldungen* och består av tre områden där tallarna är relativt likåldriga, växer tätt och floran består mest av hundkäx. Här kan kreaturen hitta skugga vilket annars kan vara svårt i det öppna landskapet. Det finns en del solexponerade stammar och död ved. Området är även viktigt för rastande småfågel, här går det att göra fynd under flyttningstider exempelvis tajgablåstjärt och tajgasångare. Men i skogen finns också spillkråka, häckande starar, rödstjärt och lövsångare.

Endast ett mindre skogsområde (4b.), se figur 11, har gynnsamt bevarandestatus. Här finns en rikare hävdgynnad flora med liknande växtlighet som ute i kalkgräsmarkerna.

Delområde (4c.), se figur 11, är ett skogsområde som domineras av ädellövträd, här finns ask, skogsek och någon enstaka lundalm.

Trädskiktet är glest och floran mer frodig och högväxt än omkringliggande kalkgräsmarker, troligtvis beror detta på att stödutfodring av djuren görs här inför att de förflyttas på hösten. Här växer exempelvis hundkäx, smörblommor och mandelblomma.

Delområde (4d.), se figur 11, är några dungar som ligger på rad utmed strandängarna i nordvästra delen av reservatet. Här finns några bestånd

med tall, men även en hel del björk. Delvis är skogen igenvuxen med täta snår av slån, enbuskar och sly.

Bevarandemål

Arealen trädklädd betesmark (9070) har en sammanlagd yta av ca 7 ha. Hela arealen trädklädd betesmark har gynnsam bevarandestatus med ett glest trädskikt, olikåldrigt, med inslag av ädellövträd, rik lavflora och erbjuder häckningsplats för fåglar. Marken är inte täckt av hundkäx utan den hävdgynnade floran har fått utrymme att breda ut sig. Skogen i sig är inte en prioriterad naturtyp för områdets bevarandevärden men utgör viktiga refuger för vissa arter, skugga till betesdjuren och en del i Närsholmens markhistorik.

Skötselåtgärder

Enstaka träd som blåser omkull ska ligga kvar. Skogen får inte vandra ut på strandängarna i Kroken utan småtallar kan ryckas upp innan de växer till sig. Skogen i delområde (4a.), se figur 11, kan med försiktighet glesas ut för att skapa variation i trädskiktet så att bevarandemålet kan uppnås. Vid plockhuggning ska träden tas bort från reservatet, eventuellt sparas något på lämplig plats, som död-ved-depå eller liggande lågor.

Till förmån för en större parkering (c.), toalett och en stig till ett torn vid Kroken kan några träd behöva tas bort, se beslutskarta 1a.

Gräsmarken under tallarna behöver störning i form av bete eller röjning med slitande verktyg för att undvika övertag av enstaka gräsarter. På några platser finns svartvinbärsbuskar, en främmande art som ska tas bort. Röjning (slåtter med slitande verktyg) av hundkäx vore önskvärt, men inte förrän någon effektiv metod introduceras.

Skötselområde 5

Nordlig ädellövskog (ca 2 ha)

Utsikten från den tilltänkta rastplatsen, norr om vägbanken.

Beskrivning

I reservatet finns ett mindre område med ädellövsskog som delas av infartsvägen. Ädellövs skogen är borttagen från nutida betesmark, men har troligtvis betats tidigare. I trädskiktet finns björk, ek, lundalm, tall, gran och ask. I området finns solitära gamla tallar och ekar som numera står helt inklämda bland igenväxningsvegetation på grund av utebliven hävd. Här finns även en gräsyta som kan lämpa sig för husbilsparkering.

Norr om vägen, mitt i skogen finns ett mindre våtmarksområde som är en rest av det sund som tidigare delade Närsholmen med övriga Gotland. Våtmarken delas av en vägbank som är byggd på en gammal bro (fornminne L2022:1991), beskrivning finns under punkt 12. Troligtvis finns ingen vägtrumma under vägbanken vilket gör att vattnet blir stående norrut och bildar en mer bestående våt. Väten tillförs brackvatten från närliggande strandäng som översvämmas vintertid.

I skogsområdet finns gott om skogslevande fåglar som exempelvis svarthätta, lövsångare, grå flugsnappare, härmsångare, större hackspett och spillkråka.

Bevarandemål

Arealen nordlig ädellövs skog (9020) är ca 2 ha. I området finns endast någon enstaka gran eller tall, utan här får lövträden dominera. Sly och annan igenväxningsvegetation är bortröjd och skogen har öppna solbelysta gläntor så de gamla knotiga träden kan breda ut sig.

”Sjön” har fortsatt vattenspegel en bit in på sommaren och en rastplats finns för fågelskådning av skogsfågel eller bara en vilsam paus.

Skötselåtgärder

Ta bort det mesta av tall och gran, spara endast naturvårdsträd. Röj fram äldre lövträd, skapa solbelysta luckor och gynna föryngring så en olikåldrig skog kan växa fram. All död ved ska sparas, men kan flyttas

om det hamnar på någon stig då området är populärt för besökare.

Röj bort unga träd som står i brynet intill parkeringsytan. Detta gynnar även de spärrgreniga gamla träden som står innanför.

Gräsmark som kan göras om till parkeringsyta.

Skötselområde 6

Anordningar för besökare

Vindskyddet vid Kroken.

Beskrivning

Närsholmen är ett populärt utflyktsmål hela året runt, men besöksstoppen är under sommaren. De flesta besökare åker ut på holmen för en titt på den röd- och vitrandiga fyren. Reservatet nås från landsväg 537 med avtagsväg strax innan Närshamn, eller via vägen som går förbi När golfklubb. Reservatet har i dagsläget två färdigställda parkeringsplatser och farbara vägar till Glasskär i norr samt runt fyren i söder.

På Närsholmen finns bänkar och bänkbord i anslutning till fyrträdgården, ute vid Glasskär, vid Kroken och vid talldungens parkering. Utmed vägen till Glasskär, öster om Kroken finns ett mindre gömsle, här kan man slå sig ner och titta på fågelsträcken som passerar ute till havs. För att tillmötesgå det ökade besöksstrycket och erbjuda reservatets upplevelsevärden behövs fler anordningar och en bättre struktur på trafiken.

Bevarandemål

Att besökare ska kunna vistas på Närsholmen utefter egna behov, med eller utan bil, och uppleva områdets natur- och kulturmiljöer med ett rikt fågelliv, en artrik flora och fyrområdet. Att de anordningar som finns markerade på beslutskartan är på plats och fungerar så att besökare använder Närsholmen på ett hållbart vis.

Skötselåtgärder

Anlägga en parkering (a.), se bilaga 1a, för husbilar på gräsmarken söder om vägen vid infarten. Efter parkeringen ska en bom sättas upp där endast fordon under ca 2 meter kommer fram.

Åtgärder för parkeringar, se bilaga 1a:

- parkeringen vid talldungen (c.) ska utökas med ca 50 meter i bredd och 1 meter i djup.

- parkeringen vid vindskyddet (e.) och Glasskär (f.), ska skyltas (bygglov behövs),
- parkeringen vid fyren (d.), söder om grinden, ska skyltas och eventuellt fyllas ut (bygglov behövs).

Vägen mot Glasskär bör endast grusas upp för biltrafik om skicket försämras ytterligare så att gräsmarkerna intill vägen kommer till skada.

Underhåll av tillfartsvägen (ca 760 meter) fram till reservatet samt vägen ut till talldungen. Denna vägsträcka är belagd med asfaltskross.

Vägsträckan från talldungen och ut till fyren ska beläggas med material för lätt biltrafik, besökare till fots/med barnvagn eller rullator.

Vägsträckan från parkeringen vid fyren och runt udden till parkeringen vid talldungen ska beläggas för besökare utan bil. Vägen ska endast vara framkomlig för besökare till fots, med rullator, barnvagn eller rullstol.

Röj stig och ställ ut en sittbänk eller ett bänkbord vid rastplats (a.), se bilaga 1a.

Anlägga en handikapptoilet och en grillplats vid talldungen. Underhålla nytillkomna anordningar samt de bänkbord som redan finns, se bilaga 1a.

Anlägga en naturslinga med skyltar som berättar om områdets natur- och kulturvärden, se bilaga 1a.

Skötselområde 7
Fyrområdet

Fyrplatsen med vandrarhemmet och den randiga fyren.

Beskrivning

Fyrplatsen ingår i Natura 2000-området och naturreservatet, men hyser inga naturtyper som kräver skötsel eller uppföljning. Innanför muren finns dock en del invasiva eller främmande arter som ska hållas under uppsikt. Enligt avtal med Statens Fastighetsverk ska fyrplatsen vara tillgänglig för vandrarhemmet som arrenderar samtliga byggnader förutom fyren. Gäster och personal till fyrplatsens verksamhet parkerar (enligt ett avtal med Statens fastighetsverk) på parkeringen vid tall-dungen men får köra fram till fyrplatsen för att lasta, lämna eller dylikt. Fyrbyggnaden ägs och förvaltas av Sjöfartsverket.

Innanför muren finns en tysklönn, syrenhäck, körsbär och några trädgårdsväxter. Syrenen har börjat sprida sig och växer även utanför muren.

Skötselåtgärder

Anlägga en stig från grinden vid parkeringen, fram till fyren och ut genom grinden på östra sidan, vidare till en iordningställd rastplats bredvid muren.

Ta bort alla invasiva eller främmande arter som letar sig ut utanför muren, exempelvis syren och körsbär. Om tysklönnen ser ut att sprida sig ska den tas bort.

3. Information

Information om reservatet ska finnas på informationstavlor i och i anslutning till reservatet samt på länsstyrelsens hemsida och på Naturvårdsverkets sida "skyddad natur".

4. Bränder och brandbekämpning

Bränder inom naturreservatet ska släckas enligt gällande lagar. Släckningsarbete sker med försiktighet i samråd med reservatsförvaltaren.

5. Jakt

Rätten till jakt inom reservatet inskränks inte av reservatsbeslutet.

6. Förvaltning och tillsyn

Länsstyrelsen har det övergripande ansvaret för förvaltningen av naturreservat i länet. Länsstyrelsen har ansvar för att skötseln i reservatet följer fastställd skötselplan. Länsstyrelsen har även den operativa tillsynen i naturreservat enligt 26 kapitlet miljöbalken. Det innebär att länsstyrelsen ska övervaka att föreskrifter samt eventuellt givna dispenser och tillstånd följs.

Länsstyrelsen kan teckna avtal med markägare eller annan part för utförandet av bevarande- och skötselåtgärder och/eller tillsyn. Vad som gäller för respektive skötselområde anges i skötselplanen.

7. Markering av reservatets gräns

Reservatsgränsen ska utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar (Naturvårdsverkets handbok ”Att skylta skyddad natur”, s 88–101).

8. Dokumentation och uppföljning

Dokumentation och övervakning ska ske i enlighet med det program som beskrivs i Naturvårdsverkets rapport ”Uppföljning av skyddade områden i Sverige”. För reservatets marina områden ska uppföljning ske enligt ”Manual för uppföljning av marina miljöer i skyddade områden”, en rapport från Havs och Vattenmyndigheten och Naturvårdsverket.

Länsstyrelsen ansvarar för dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder och har det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering av syften, bevarandemål samt gynnsam bevarandestatus.

9. Revidering av skötselplan

En översyn av skötselplanen bör göras inom 10 år för att bedöma behovet av en revidering av planen.

10. Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder och besöksanordningar

1 är högst prioritet, 2 och 3 prioriteras lägre. Bokstäver inom parentes (a.) härvasar till bilaga 1a.

Skötselåtgärder/Anordningar för besökare prioritet 1.

- Säkerställa betesdrift i hela reservatet – löpande skötsel initieras av förvaltaren*
- Information på länsstyrelsens hemsida – löpande åtgärd av webbredaktör
- Uppdatera informationsskyltar om reservatet – engångsåtgärd av naturinformatör
- Bekämpning av invasiva eller främmande arter – löpande skötsel av förvaltaren*
- Borttagning av vresros/efterarbete – engångsåtgärd och löpande skötsel av förvaltaren*
- Söka bygglov för alla nya parkeringsytor och toaletten vid talldungen – engångsåtgärd av förvaltaren*
- Nyanläggning av parkering (a.) – engångsåtgärd av förvaltaren*
- Utökning av parkeringen vid talldungen (c.) – engångsåtgärd av förvaltaren*
- Nyanläggning av parkering (d.) – engångsåtgärd av förvaltaren*
- Skylta upp parkeringarna (e.) och (f.) – engångsåtgärd av förvaltaren*
- Underhåll av vägar och parkeringar för biltrafik – löpande skötsel av förvaltaren*
- Belägga vägen runt fyren och stänga av den för motortrafik – engångsåtgärd av förvaltaren*
- Underhåll av vägen runt fyren – löpande skötsel av förvaltaren*.
- Röja uppslag av en, elda/köra ut allt röjningsmaterial – löpande skötsel, förvaltaren*/arrendatorn för betesrätt
- Utmärkning av ny gräns för tillträdesförbud – engångsåtgärd av förvaltaren*
- Underhåll av skyltar/brickor för tillträdesförbud – löpande skötsel av förvaltaren
- Inventering av marina miljöer – löpande åtgärd av handläggare/förvaltare* av havsmiljöer

Skötselåtgärder prioritet 2.

- Uppföra handikapptoalett med slamtank vid talldungen – engångsåtgärd av förvaltaren*
- Städning av toaletten – löpande skötsel av upphandlad firma

- Lägga igen diken i skötselområde 3 samt gräva ur fuktängen i 3b – engångsåtgärd av förvaltaren*
- Uppföljning av marina naturtyper – handläggare/förvaltare* av havsmiljöer
- Uppföljning av ingående naturtyper – ansvarig för uppföljning hos länsstyrelsen - löpande enligt nationella riktlinjer
- Kapa/röja uppslag av tall på gräsmarker – löpande skötsel av förvaltaren*

Skötselåtgärder prioritet 3.

- Ta fram skyltar eller folder till naturslinga och markera upp den i fält/underhåll av leden – engångsåtgärd/löpande av förvaltaren*
- Öka mängden död ved/strukturer i skogsdungarna – löpande skötsel av förvaltaren*
- Underhåll av reservatsgränsen – löpande skötsel av förvaltaren
- Säkerställa strandstädningen i hela reservatet – löpande skötsel av förvaltaren*.
- Anordna rastplats (a.) med röjd stig – engångsåtgärd av förvaltaren.

*Förvaltaren eller annan som förvaltaren tecknar avtal med.

11. Artlista

För artfynd inom reservatet se Artportalen, www.artportalen.se

12. Fornlämningslista

RAÄ-nummer

Lämningsstyp

(R1) L2022:1991

Stenkista av sten och stockar, ca 2x3 m.

(R2) L1975:6747

Fyndplats, ankare av järn (troligen flyttad)

(R3) L1976:6735

Plats med tradition (Stångudden, vårdkase eller sjömärke)

(R4) 73:1055*

Fartygs-/båtlämning

* Objektet är en kulturhistorisk lämning. Fartyget som var av modellen Koff, var på väg från Lübeck till S:t Petersburg med en last av lera. Fartyget förliste 4 juni 1881. Den exakta platsen är inte fastställd.

13. Kartunderlag & bilder

Samtliga kartor i skötselplanen är © Länsstyrelsen, Naturvårdsverket, Lantmäteriet, NVDB, ESRI Inc, RAÄ, SGU, SMHI, SVO, SCB, SJV, FM, Bergsstaten, SLU.

Samtliga bilder är ©Länsstyrelsen (Hanna Vestman/Lena Lavergren).

14. Källförteckning

ArtDatabanken. 2021. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

Länsstyrelsen Gotlands län, 1987. *Beslut och skötselplan för naturvårdsområde Närsholmen*, Dnr 11.126-499-87.

Länsstyrelsen Gotlands län, 1991. *Utökning av naturvårdsområdet Närsholmen samt av område med vistelseförbud*, Dnr 231-4418-91.

Länsstyrelsen Gotlands län, 2005. *Bevarandeplan för Natura 2000-området Närsholmen SE0340017*.

Naturvårdsverket, 2017. *Handbok 2017:1 Förutsättningar för prövningar och tillsyn i Natura 2000-områden*.

Naturvårdsverket, 2019. *Åtgärdsprogram hotade arter*.

Naturvårdsverket, 2011. *Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1, Naturtyperna*:

- *Driftvallar.*
- *Kalkgräsmarker.*
- *Fuktängar.*
- *Blottade sand- och lerbottnar.*
- *Sten- och grusvallar.*
- *Strandängar vid Östersjön.*
- *Trädklädd betesmark.*
- *Rev*
- *Laguner*

Riksantikvarieämbetet, 2021. *Bebyggelseregistret, Närs fyrplats*.

Riksantikvarieämbetet, 2021. *Fornsök, Närsholmen*.

Statens Fastighetsverk, 2021. *Fastigheter, Närs fyrplats*.

Statens Fastighetsverk, 2021. *Fastigheter, Roma kloster och kungsgård*

Bilaga 3.

Konsekvensutredning – ändring av C-föreskrifter

Bakgrund

Ett behov av att se över C-föreskrifterna har uppstått sedan de skrevs 1987 då gällande C-föreskrifter inte reglerar trafik och friluftsliv i den utsträckning som området är i behov av idag. En förutsättning för att länsstyrelsen ska ha en möjlighet att uppnå syftet med reservatet är att kanalisera besökare och erbjuda en möjlighet att använda Närsholmen på ett hållbart sätt.

Alternativ till ändringar

Alternativ 1.

Att låta tidigare föreskrifter gälla och endast ta bort förlegade förbud mot att spela golf eller använda transistorradio. Ta bort förbud mot att rida utanför körvägarna. Om endast detta görs så kvarstår problem med terrängkörning, lösa hundar som jagar betesdjuren och utövare av vattensporter som stör fågellivet.

Alternativ 2.

Ta bort föreskrifterna enligt alternativ 1. Reglera de föreskrifter som berör motordrivna fordon och endast tillåta besökare att parkera på anvisade parkeringsplatser. Utöka förbudet mot att ställa upp husvagn så det även gäller husbil. Utöka koppeltvång så det även gäller då betesdjuren är på Närsholmen. Förbud mot vattensporter gäller endast under samma period som tillträdesförbudet 15 mars – 15 juli.

Åtgärderna blir inte tillräckligt tydliga. För att trafiksituationen ska ändras och att besökare ska kunna göra rätt krävs tydlighet om vad som gäller. Närsholmen är ett av Gotlands mest populära besöksmål och med ett ökat antal bilar, husbilar och personer som rör sig i området behövs en tydligare infrastruktur för motortrafik. Lösa hundar kan vara ett bekymmer för både människor och djur, så för att täcka in alla som vistas i reservatet behövs det för hela året. I vattenområdet runt Närsholmen vistas stora mängder fåglar året runt, så med ett tidsatt förbud mot vattensporter ökar störningen vissa delar av året.

Alternativ 3.

-Ett helhetsgrepp om föreskrifterna för ett hållbart nyttjande av reservatet, i enlighet med föreskrifterna i förslaget:

Ett utökat koppeltvång som gäller hela året blir mer tydligt om vad som gäller. Under årets alla månader finns betesdjuren, häckande fåglar eller besökare som strövar fritt. Som tidigare föreskrift är utformad har man missat de många besökare som finns på holmen och betesdjuren. Man har även missat rastande och övervintrande fåglar.

Tillträdesförbudet utökas med ett större vattenområde samt en del av strandremsan ut mot Glasskär. Ett utökat tillträdesförbud är till för att skydda rastande och häckande fåglar som håller sig inom reservatet under vår-sommar. Ett sammanhängande område med tillträdesförbud ger mer tydlighet och ett bättre skydd.

Förbud mot kite-, våg- eller vindsurfing eller att framföra motordriven vattenfarkost i reservatets marina områden är en skärpning av tidigare föreskrifter. Ett förbud som förstärker skyddet av främst sjöfågel. Vid ett uteblivet förbud störs fågellivet samt ett ökat tryck av terrängkörning då man vill komma nära stranden för isättning av sin farkost. I vattnen runt

Närsholmen rastar vintertid stora flockar av främst änder, exempelvis vigg, bergand, salskrake och knipa.

Reglering av trafiken som blir gällande i detta förslag till beslut är ett resultat av de yttranden som inkom efter tidigare remissrunda. Här har länsstyrelsen tagit hänsyn till de som har ett stort behov av att ta sig till fyren med bil. Området runt fyren används flitigt som rekreationsområde, vilket har tagits med i utvärderingen och ligger till grund för att inte ha någon körväg där alls. Länsstyrelsen har även sett att marken utefter vägen runt Stångudden börjar bli förstörd av all terrängkörning och med tanke på strandvalls morfologin och den känsliga floran är även det ett av skälen till beslutet. För att kunna stänga av vägen runt fyren krävs bättre parkeringsmöjligheter och en reglering av husbilstrafiken. Ett förbud mot husbilstrafik i reservatet finns med i förslaget och för att det ska kunna genomföras finns anläggning av en husbilsparkering med i B-föreskrifterna.

Om trafikregleringen enligt detta förslag inte kommer till stånd finns ingen möjlighet att skydda Närsholmens säregna strandvallsformationer och känsliga flora från att bli sönderkörd. Att reglera trafiken så att det blir tydligt och ge besökare en möjlighet att göra rätt är en förutsättning för att vi ska lyckas.

Vilka som berörs av regleringen

De som berörs av regleringen är hundägare, utövare av vattensporter, besökare med bil och besökare med husbil.

De myndigheter, näringsutövare eller föreningar som nyttjar området och är kända för länsstyrelsen berörs inte.

Bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Länsstyrelsen grundar sitt beslut på förordning (1998:1252) om områdesskydd enl miljöbalken 22 § där det framgår att länsstyrelsen kan besluta om föreskrifter enligt 7 kap. 30§.

Kostnadsmässiga konsekvenser

Länsstyrelsen bedömer att det inte finns några kostnadsmässiga konsekvenser med detta förslag på ändrade C-föreskrifter.

Överensstämmer regleringen med våra skyldigheter mot EU

Då Sverige är med i nätverket Natura 2000 har vi en skyldighet att vårda och skydda de naturtyper och arter som ingår i nätverket och se till att de

har en gynnsam bevarandestatus. En reglering av föreskrifterna underlättar vårt arbete med att uppfylla våra skyldigheter.

Särskild hänsyn enligt förordning (2015:530)

Ett nytt beslut bör inte träda i kraft under delar av året då besökstrycket är som högst, alltså inte under sommarmånaderna juni – augusti. En viktig del för att förändringarna ska få önskad effekt är att nya och utökade parkeringsplatser snabbt kommer på plats.

Bilaga 4.

Redogörelse för inkomna yttranden på beslut och skötselplan efter externremiss nr 2

Bemötande av yttranden utifrån färdigskrivna punkter med utrymme för en egen berättelse

De första tre punkterna

1. Den föreslagna skyltningen bör kompletteras med tydliga föreskrifter om högsta tillåtna hastighet inom området.

Länsstyrelsen bemöter:

Föreskrifter gällande högsta tillåtna hastighet skrivs inte in i beslutet för naturreservatet utan behandlas separat. Länsstyrelsen har två alternativ, antingen att via trafik-förordningens 10 kapitel, 1 § eller som ägare av den enskilda vägen vidta åtgärder genom att sätta upp skylt om rekommenderad hastighet, en blå fyrkantig skylt. Visserligen kan man inte bötfälla någon som överskrider hastigheten, men det ger ju ändå en signal om att man bör hålla en lägre hastighet.

2. P-platserna vid färsten bör kompletteras med noga utmärkta uppställningsplatser för husbilar och /-vagnar vid badplatsens parkering och vid havspoolen. Detta kan samordnas med och avtalas med sysslomännen för Närs 1: a skifteslag.

Länsstyrelsen bemöter:

P-platserna vid färsten kommer inte att vara tillgängliga för husbilar och husvagnar. En ny parkering vid reservatsgränsen ska anläggas för dessa fordonsslag där tydliga skyltar sätts upp att endast parkering är tillåten, inte uppställning.

3. Underhållet av skifteslagets väg ut till Närsholmen måste i högre grad än idag regleras så att Länsstyrelsen/Staten/Regionen får det övervägande största underhålls- och kostnadsansvaret för vägvagnsnittet. Som det är idag lär Skifteslaget vara helt orimligt. En sådan ekonomisk nyordning är det enda sättet som tillgång till vägen för den stora allmänheten kan garanteras på sikt.

Länsstyrelsen bemöter:

Underhållet av vägen ut på Närsholmen kan delas upp i två sträckor. Den yttre delen som börjar efter färsten sköts av länsstyrelsen och har så gjorts under en längre tid. Sträckan innan färsten sköttes tidigare av Region Gotland som vid två tillfällen per år skrapade vägen. Runt 2019 upphörde Regionen med underhållet och sedan dess har länsstyrelsen tagit över underhållet.

Punkter under "min slutsats":

Punkt nr 1 - Syftet med den nuvarande ordningen, såväl som den föreslagna, går att förverkliga med mindre ingripande åtgärder (jmf 7 kap 25 § Miljöbalken) än att genast bilda naturreservat.

Länsstyrelsens bemötande:

Länsstyrelsen har svårt att se vad som menas med slutsatsen och har därav svårt att ge något bemötande.

Punkt nr 2 - Sådana synnerliga skäl som krävs för upphävande av befintligt beslut från 1986, finns inte och har inte påvisats (7 kap 7 § Miljöbalken). Länsstyrelsen har bevisbördan för behovet!

Länsstyrelsens bemötande:

Länsstyrelsen har i sitt beslut påvisat vilka synnerliga skäl som ligger till grund för att upphäva gällande beslut om naturvårdsområde och fatta ett nytt beslut gällande naturreservat.

Punkt nr 3 - Ingripande åtgärder bör inte vidtas förrän gjorda förändringar visats otillräckliga efter vederbörlig utvärdering av samtliga åtgärder som först vidtagits.

Länsstyrelsens bemötande:

De åtgärder som länsstyrelsen skrivit in i föreskrifterna kan inte åtgärdas utan stöd i beslutet. Det finns inget mandat att vidta åtgärder utan stöd enligt Miljöbalken.

Punkt nr 4 - Skyltning vid färsten bör först genomföras enligt föreslagen föreskrift. Vidare bör föreslagen uppsättning av vägbom för husbil och husvagn genomföras innan beslut om reservat efter utvärdering av samtliga vidtagna åtgärder bedöms nödvändigt för att uppnå syftet med det nuvarande förslaget. En provotid på 3–5 år är rimlig att avvakta innan drastiska beslut fattas.

Länsstyrelsens bemötande:

Länsstyrelsen kan endast sätta upp förbudsskyltar eller vägbommar om det finns ett stöd i beslutet, föreskrifterna. Revideringen syftar inte enbart till att reglera trafiken, utan beslutet rör även de delar som angetts i synnerliga skäl. En provotid på 3–5 år är således inte möjlig att genomföra.

Punkt nr 5 - En bra lösning är att enkelrikta slingan runt fyrområdet och anlägga 5–10 p-platser längs vägen för tillfällig biluppställning av fiskare, ornitologer, botaniker och andra som har skrymmande och tung utrustning med sig för att utöva sin hobby.

Länsstyrelsens bemötande:

Då länsstyrelsen arbetat med det nya förslaget har en av utgångspunkterna varit att ta vara på upplevelsevärdena i reservatet. Stångudden är en plats som många besöker för att få närhet till havet, fåglarna och den speciella fyren, en plats som upplevs bäst utan biltrafik och parkeringar. För att anlägga 5 - 10 parkerings-platser krävs att en inte oväsentlig del av kalkgräsmarkerna, som vi är satta att skydda, tas i anspråk i Natura 2000-området.

Punkt nr 6 - Det föreslagna bilförbudet kommer att öka trafiken, eftersom t ex pensionärsorganisationer måste skjutsa ut och sedan tillbaka sina medlemmar vid besök på Närsholmen.

Länsstyrelsens bemötande:

I en pensionärsförening finns troligtvis ett antal medlemmar som inte kan gå de 500 meter som blir från parkeringen vid talldungen, men då finns en möjlighet att parkera fordonet vid fyren.

Punkt nr 7 - Bilförbudet tvingar ut besökare att gå mera på Närsholmen än tidigare. Fotgängare skrämmar fåglar mer än bilburna besökare.

Länsstyrelsens bemötande:

Länsstyrelsen bedömer att de besökare som tar sig runt fyrslingan utan bil inte skrämmar fåglarna mer än de i bil.

Punkt nr 8 - Fotgängare trampar sönder fågelbon och växter mer än bilburna besökare på Närsholmen.

Länsstyrelsens bemötande:

Länsstyrelsen har inte någon erfarenhet av att besökare i länets reservat trampar sönder fågelbon och växter. De områden på Närsholmen där flest fåglar häckar är belagda med tillträdesförbud under de mest känsliga tiderna. Den utmarkerade naturslingan kommer att dras om efter inkomna synpunkter.

Punkt nr 9 - Öns visuella intryck kommer allvarligt att försämrats om den orörda markytan översållas med toaletter, P-skyltar, fågeltorn och annat som Länsstyrelsens förslag innehåller. Ön kommer att förfulas.

Länsstyrelsens bemötande:

Många av de som besöker Närsholmen är beroende av en toalett och har inte någon möjlighet att uträtta sina behov i naturen. För många är det en förutsättning för att kunna ta sig ut i naturen att det finns en toalett och detta är något som länsstyrelsen ordnar med i allt fler reservat. Toaletten måste även vara tillgänglig för slamtömnings-bilen, så placeringen i

talldungen är noga utvald då den ligger i anslutning till tillåten körväg. Den blir även tillgänglig för besökare med funktionsvariation samt kommer placeras så att den inte skymmer utsikten mot fyren. Alla tillåtna parkeringsplatser ska ha en blå P-skylt, vilket gör att besökare kan vara säkra på att man parkerar rätt. Länsstyrelsen kan däremot se till att skyltarna på bästa sätt smälter in i omgivningen. Fågeltornet är i förslaget placerat så det inte bryter av den karga siluetten av Närsholmen samt i en del av reservatet där floran tillåter. Efter inkomna yttranden kommer dock fågeltornet att uteslutas.

Punkt nr 10 - Det vore fel att anlägga en brygga i viken intill fyren. Det kommer att dra till sig snabba småbåtar och vattenskotrar. Detta kommer att störa fågellivet och den stilla naturen.

Länsstyrelsens bemötande:

Länsstyrelsen har efter inkomna yttranden tagit bort bryggan från beslutet.

Punkt nr 11 - Hastighetsbegränsning kan införas som alternativ och diskreta farthinder likaså.

Länsstyrelsens bemötande:

Frågan är besvarad under den första punkten.

Punkt nr 12 - Länsstyrelsen påstår att skyltning som första åtgärd innan reservatsbildning inte kommer att fungera, eftersom det inte fungerar längs Ekstakusten och andra vägar på Gotland ex vis längs Kettelviken. Jämförelsen haltar, eftersom Närsholmen är en återvändsgränd och inte genomfartsled.

Länsstyrelsens bemötande:

Närsholmen har en speciell situation då man åker in i reservatet, runt fyren och lämnar reservatet samma väg som man kom. De problem som vi tidigare försökt få ordning på med hjälp av skyltar har dessvärre inte förbättrat trafiksituationen.

Punkt nr 13 - Förslaget förhindrar att mindre naturanlagda tävlingar genomförs, såsom ex vis Viruddenloppet.

Länsstyrelsens bemötande:

Förslaget hindrar inte att mindre tävlingar genomförs, men det kommer att krävas ett tillstånd. Ett tillstånd är inte belagt med avgift, men kräver planering i god tid då länsstyrelsen har 6 månaders handläggningstid.

Punkt nr 14 - Förslaget innebär att flera grillplatser måste anläggas för att ta emot sådana besökare som tycker om uteliv och grillning utomhus hela året.

Länsstyrelsens bemötande:

Föreskriften som reglerar att göra upp öppen eld är inskriven för att skydda den känsliga gräsmarken. Om man inte vill slå sig ner vid den anordnade grillplatsen finns möjlighet att använda en medhavd grill.

Punkt nr 15 - Beslutet bör inte träda i kraft innan eventuella överklaganden slutligt prövats.

Länsstyrelsens bemötande:

Processen att bilda ett naturreservat sker enligt Miljöbalken (1998:808) och förordningen om områdesskydd (1998:1252). Länsstyrelsen har således inte rådighet över när ett beslut vinner laga kraft.

Övriga yttranden utöver de 15 punkterna

Framförda synpunkter

Synpunkt: Hela det nya förslaget går emot sig självt. Ett rejält utökat fågelskydd i Austerviken och samtidigt stängs vägen runt fyren av vilket leder ut biltrafiken dit.

Bemötande: Fågelskyddet är främst utökat i vattenområdet. De flesta som besöker Närsholmen tar sig till Stångudden för att titta på fyren.

Synpunkt: Att stänga av fyrslingan trots att det inte ens finns 10 diarieförda klagomål.

Bemötande: Alla klagomål som tas emot via telefon, e-post eller personliga möten diarieförs inte. De skriftliga klagomål som inkommer med en begäran om ändring diarieförs däremot.

Synpunkt: Förbud mot husbilar och husvagnar. Vi har ju redan kommit med förslaget att sätta upp skyltar om campingförbud. 5 husbilsförare ska inte få förstöra ett så fint utflyktsmål.

Bemötande: Länsstyrelsen kan inte sätta upp förbudsskyltar om det inte finns ett förbud. Det handlar om fler än 5 husbilar, länsstyrelsen har sedan 2020 mätt trafiken i ett antal reservat och på Närsholmen är sedan 2022 ca 17 % av alla bilar husbilar. Under maj – oktober 2022 hade Närsholmen 11 000 bilar på besök och 17 % av dessa var husbilar, vilket blir ca 1870 husbilar

Synpunkt: Glad att det bevaras men är 66 år och har aldrig sett en enda campande husbil där.

Bemötande: Campande husbilar har observerats av besökare som dessutom hamnat i bråk då man diskuterat lämpligheten.

Synpunkt: Vem ska övervaka och beivra alla dessa förbud?

Bemötande: De föreskrifter som gäller i reservatet har länsstyrelsen tillsyn över. På Närsholmen finns det endast en entré vilket gör det lättare att nå ut med information om vad som gäller för alla besökare. Gällande trafikregler är fysiska hinder ofta ändamålsenliga. Det är också upp till alla besökare att följa de förbud som finns.

Synpunkt: Vem ska sköta underhållet av alla anordningar? Det nuvarande underhållet har inte imponerat på besökare.

Bemötande: Länsstyrelsen har ansvaret för att sköta de anordningar som vi sätter upp i reservaten.

Synpunkt: Personer med rörelsehinder har alltså att välja mellan att åka bil fram till fyren men inte längre eller ta sig runt med rullstol via den hårdgjorda gångvägen? Vad är rörelsehinder?

Bemötande: Länsstyrelsen har inte utgått ifrån att de som är rullstolsburna endast vill uppleva/upptäcka natur och kultur genom att åka runt i bil. Att vi skrivit ”rörelsehinder” är för att det finns personer som inte har möjlighet att gå, men som inte innehar ett parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

Synpunkt: Lägg upp stora stenar där det kan tänkas bli ”felparkering”

Bemötande: Stenar ska läggas ut runt parkeringen vid fyren. I övrigt bedöms det inte vara motiverat att kanta vägarna med sten.

Synpunkt: Uppskattar att vandra över hela holmen, önskar att möjligheten får finnas kvar, inte bara gå på asfalterade slingor. Hoppas att det inte blir ett totalt hundförbud hela året.

Bemötande: De begränsningar som blir för den som vill vandra runt på holmen är området med tillträdesförbud för fågellivet vissa delar av året. Det kommer inte bli hundförbud, endast koppeltvång.

Synpunkt: Att endast behöva koppla hunden under fågelskydd och då betesdjuren är på plats är viktigt. Betesdjuren är inte ute hela året.

Bemötande: När det gäller koppeltvång hela året har länsstyrelsen utgått ifrån betesdjuren men även övrigt djurliv samt det stora antal besökare som är i reservatet året runt

Synpunkt: Hela den del som rör trafiken ska lyftas ur förslaget i sin helhet och beslutas separat. Trafiken bör utredas under en 5-årig period då alla tänkbara lösningar prövas utan att sätta upp bommar.

Förslag på mindre ingripande åtgärder är att sätta upp skyltar vid färsten gällande:

- En pedagogisk skylt som förklarar varför Närsholmen har så värdefull natur.
- Hur man som besökare ska bete sig för att bevara tillgängligheten.
- En karta som visar att ”fyrslingan är enkelriktad” och tydliga markeringar för mötesplatser och parkeringar.

- Hastighetsbegränsning 20km/h.
- Internationell skylt om förbjuden camping.
- Internationella skyltar om annat man inte får göra.
- Information om koppeltvång för hundar.
- Information om vart man kan campa i närheten av Närsholmen.

Bemötande: När länsstyrelsen fattar beslut om ett naturreservat så finns tydliga riktlinjer för hur det ska gå till, vilket innebär att vi endast kan fatta ett beslut i sin helhet. Länsstyrelsen har därför inte någon möjlighet att sätta upp skyltar om förbud som inte finns för att efter en provotid utvärdera efterlevnaden av förbuden.

En skylt som berättar om reservatets naturvärden finns i alla naturreservat och då beslutet vunnit laga kraft ska skylten bytas ut på Närsholmen. I övrigt ska skyltningen på Närsholmen följa de riktlinjer vi har i länets övriga reservat.

Länsstyrelsen gör inte reklam för verksamheter utanför reservaten, så att sätta upp en skylt med information om campingplatser i närheten vore olämpligt.

Synpunkt: Det vore ypperligt om det fanns en brygga så man kan komma dit sjövägen.

Bemötande: Länsstyrelsen har efter inkomna yttranden tagit bort bryggan i beslutet.

Naturvårdsverket

Sakfråga

Förslaget i sin helhet.

Framförda synpunkter

Naturvårdsverket tillstyrker i huvudsak remitterat förslag till beslut om naturreservat, men lämnar synpunkter om formuleringar och förtydliganden av upphävande av beslut, synnerliga skäl för upphävande, kompensation och redogörande för syfte, skäl och ändrade föreskrifter.

Länsstyrelsens bemötande

Länsstyrelsen har gjort de ändringar och skrivit in de förtydliganden som Naturvårdsverket efterfrågade.

Statens fastighetsverk

Sakfråga

Fyrområdet.

Framförda synpunkter

SFV konstaterar att tidigare yttranden har tillgodosetts i det nya förslaget. Det är dock viktigt att tillse att förändringarna inte försvårar tillgängligheten för besökare och brukare av vandrarhemmet.

Länsstyrelsens bemötande

Förändringarna i det nya förslaget gör det enklare för besökare och brukare till vandrarhemmet att ta sig dit.

Sjöfartsverket**Sakfråga**

Förslaget i sin helhet.

Framförda synpunkter

Sjöfartsverket har fortsatt inget att erinra mot förslaget till nytt beslut gällande naturreservat Närsholmen förutsatt att det inte inskränker på sjöfartens tillgänglighet, framkomlighet och sjösäkerhet.

Sjöfartsverket har noterat att länsstyrelsen skrivit in föreslagna ändringar från tidigare remiss, men önskar ytterligare förtydliganden i enlighet med Sjöfartsverkets behov.

Länsstyrelsens bemötande

Länsstyrelsen har ändrat efter Sjöfartsverkets förslag.

Skogsstyrelsen**Sakfråga**

Förslaget i sin helhet.

Framförda synpunkter

Skogsstyrelsen förordar att området får ett permanent skydd som naturreservat. Skogen har höga natur- kultur- och sociala värden vilket väl motiverar ett skydd. Skötselplan och beslut är väl motiverade. Viktigt är dock att medel för skötsel tillhandahålls.

Region Gotland**Sakfråga**

Förslaget i sin helhet.

Framförda synpunkter

Region Gotland ser positivt på förslaget till nytt beslut för naturreservat. Området är redan skyddat, marken är inte planlagd och pekas inte ut som ett intresseområde i gällande översiktsplan.

GEAB

Sakfråga

Förtydligande av undantag

Framförda synpunkter

GEAB önskar förtydligande av undantag.

Länsstyrelsens bemötande

Länsstyrelsen har ändrat föreskrifter utifrån GEAB:s önskemål.

Uppsala universitet**Sakfråga**

Förslaget i sin helhet.

Framförda synpunkter

Uppsala universitet tillstyrker det nya förslaget som är genomarbetat och väl motiverat. Universitetet ser med tillfredsställelse att de tidigare framförda synpunkterna och förslagen beaktats och resulterat i ändringar.

Närsholmens fyr och logi**Sakfråga**

Reglering av trafiken.

Framförda synpunkter

Att parkeringsmöjligheterna vid fyren för gäster till vandrarhemmet försvinner är ett orosmoment. En liten parkering med 4–6 platsen vid muren vore bra.

Länsstyrelsens bemötande

Enligt bygglovet (MBN 2019/488) för vandrarhemmet, beslutat av Miljö- och byggnämnden, gäller endast tillfällig parkering vid muren för i och urlastning. Anledningen till det är att gällande beslut inte tillåter att man avviker från den väg som går runt fyren och att det därför inte är tillåtet att parkera där.

Med det föreslagna beslutet har länsstyrelsen tagit hänsyn till att vandrarhemmets gäster behöver en parkering och att den ska vara laglig.

Då fyrområdet har högt kulturellt värde och många vill uppleva området utan att först mötas av en stor parkering har länsstyrelsen tagit med en parkeringsyta för ca 4–5 bilar i anslutning till muren och grinden in. Denna parkering blir gemensam för besökare till vandrarhemmet såväl som för tillfälliga besökare.

Pensionärsföreningen Närheten och Hattstugans boende

Sakfråga

Avstängd körväg och bom för husbilar vid entrén.

Framförda synpunkter

Att parkera vid tallungen och gå ut till fyren är inte möjligt med boende på Hattstugan. Den buss som brukar användas av båda föreningarna kommer inte genom bommen.

Länsstyrelsens bemötande

Den bom som är tänkt att sättas upp har en möjlighet att öppnas, så för de som behöver kommer en nyckel eller ett kodlås att delas ut. För sällskap eller personer med rörelsehinder blir bli det tillåtet att parkera uppe vid fyren.

Privatpersoner

Sakfråga

Tillgängligheten

Framförda synpunkter

Bra med utökade parkeringar, naturstig med info, brygga och båt från Närshamn. Bra att husbilar och husvagnar förbjuds, stor irritation över vilka friheter som tas utmed väg mot havet utanför fyrområdet. Viktigt är dock att vändplatser och skyltning blir tydlig och sätts upp i god tid på anslutande vägar.

Mindre bra är att vägen till fyren inte blir öppen för alla. Föreslår en kompromiss att endast stänga vägen under sommaren, vilket skulle höja bygdens tillit och göra att efterlevnaden följs.

Länsstyrelsen har på det stora hela lyssnat på synpunkterna från tidigare remiss och vi instämmer till fullo, att platsens unika natur och miljö verkligen är något att slå vakt om och bevara i framtiden, vilket är det viktigaste.

Länsstyrelsens bemötande

Länsstyrelsen har med i planeringen av den större parkering som ska anläggas för husbilar att det finns tillräckligt med utrymme för husbilarna att vända. Informativa skyltar ska också sättas upp, men ingår inte i beslutet.

Länsstyrelsen har lyssnat på besökare under åren som vittnar om stor irritation över trafiksituationen och att det stör upplevelsen. Att göra Stångudden fri från biltrafik är en del av upplevelsen som många besökare önskar och gör det möjligt att belägga vägen så den blir tillgänglig för de som vill ta sig runt utan bil.

Länsstyrelsen håller med om att Närsholmen har en unik naturmiljö som är viktig att bevara.

Privatperson

Sakfråga

Allmänhetens fortsatta tillgång till Närsholmen.

Framförda synpunkter

Eftersom Närsholmen är unik med historiska rötter samt en unik flora och fauna ska den vara tillgänglig för allmänheten så långt det är miljömässigt möjligt. Närkarna har skött holmen exemplariskt under många år och har stor erfarenhet av skötsel och bevarande. Länsstyrelsen måste de facto inse att den erfarenheten och kunskapen ska tas tillvara. Närsholmen blev 1986 klassat som naturreservat och det ska gälla.

Flora, fauna och fågelliv ska få finnas att uppleva helt naturligt på Närsholmen. Iordningställ det mesta med varsamhet, så att allmänheten kan få naturupplevelsorna så naturligt som möjligt, det blir bäst för alla även för länsstyrelsen. Lyssna på Närborna dom kan och vet.

Länsstyrelsens bemötande

Närsholmen är sedan 1986 ett naturvårdsområde som i och med ett nytt beslut om naturreservat får ett starkare och mer korrekt skydd. Förslaget i sin helhet visar på vilka prioriterade världen som ska bevaras och hur de ska skötas.

Lantbrukare från När har under lång tid haft sina djur på holmen och hembygdsföreningen i När har strandstädning en gång per år. I övrigt är det oklart vilka som varit inblandade i skötseln av området som sedan en tid tillbaka växer igen i en allt snabbare takt.

Länsstyrelsen har ingen annan ambition än att med varsamhet iordningställa de anordningar som blir aktuella.

Naturskyddsföreningen Gotland

Sakfråga

Trafik i reservatet.

Framförda synpunkter

Vidhåller att trafiken måste regleras. Bra idé att hindra husbilar och husvagnar. Förslaget från 2021 gällande bilförbud på vägen till Glasskär under sommaren var bättre än aktuellt förslag att låta vägen vara öppen hela året.

Länsstyrelsens bemötande

Länsstyrelsen har tänkt om och bedömer att störningen på fågellivet kommer att öka om vägen mot Glasskär stängs av, vilket påpekades i den tidigare remissrundan.

Sakfråga

Jakt i reservatet.

Framförda synpunkter

Föreningens principiella inställning är att jakt inte ska förekomma inom skyddade områden, vilket föreningen vidmakthåller.

Länsstyrelsens bemötande

Se bemötande nedan.

Jaktkritikerna

Sakfråga

Tillåten jakt i reservatet.

Framförda synpunkter

Länsstyrelsen skriver i beslutet att syftet med reservatet är att bevara biologisk mångfald, vårda, bevara och vid behov återställa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter.

Bevarande av biologisk mångfald går inte ihop med att döda medvarelser i sina hem. Vi som besökare ska kunna uppleva naturreservatet utan att mötas av skyltar ”jakt pågår”, jägare med vapen som hotar oss och ljudliga skällande av lösa jakthundar. Föreningen jaktkritikerna anser att jakt inte ska vara tillåtet i naturreservatet Närsholmen.

Länsstyrelsens bemötande

Länsstyrelsen bedömer att jakt på Närsholmen i dagsläget inte har en negativ inverkan på reservatets syfte, varken vad gäller friluftslivet eller områdets naturvärden. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses. Länsstyrelsen gör i dagsläget bedömningen att jakt inte behöver förbjudas i reservatet.

Om man som besökare i reservatet blir hotad av en jägare så ska det anmälas till Polisen.

När IF

Sakfråga

Tillstånd för organiserade tävlingar.

Framförda synpunkter

Föreningen motsätter sig att länsstyrelsen förbjuder organiserade tävlingar. När IF föreslår att det ska vara tillåtet att arrangera tävlingar utan tillstånd från länsstyrelsen.

Länsstyrelsens bemötande

Föreskriften är inte med för att förbjuda organiserade tävlingar utan för att länsstyrelsen i egenskap av förvaltare bör ha kännedom om de organiserade arrangemang som bedrivs i området.

RF-SISU Gotland

Sakfråga

Tillstånd för organiserade tävlingar.

Framförda synpunkter

Cykelturismen i Europa är en storindustri som omsätter tiotals miljarder kronor per år och utgör en del av trenden om en aktiv fritid, hälsa och motion samt ekoturism och en klimatmässig hållbar utveckling.

Tillstånd söks hos Polisen för offentliga tillställningar och allmänna sammankomster och för att minska administrationen anser RF-SISU Gotland att det bör räcka och att föreskriften att utan länsstyrelsens tillstånd använda området för bland annat organiserade tävlingar bör tas bort.

Länsstyrelsens bemötande

Tillståndet hos Polisen söks för själva arrangemanget, så att logistiken fungerar vid större sammankomster och att arrangören har tänkt på att ingen kommer till skada. Tillståndet hos länsstyrelsen gäller själva naturreservatet och att vi som förvaltare av området behöver vara informerade vilka evenemang som genomförs och om det behövs några villkor så att inte naturen tar skada.

Vid organiserade tävlingar och evenemang ska organisatören kontakta markägaren, vilket för Närsholmen är Naturvårdsverket. Länsstyrelsen har i uppdrag att förvalta Naturvårdsverkets fastigheter och frågan faller då på oss.

Gotlands Botaniska Förening

Sakfråga

Natura 2000 Närsholmen (SE0340017)

Framförda synpunkter

Det nu aktuella reservatsförslaget måste koordineras med de fakta och den skötsel som gäller för Natura 2000-området. Åtgärder för naturreservatet får inte vara i strid med de som antagits för Natura 2000.

Länsstyrelsens bemötande

Under arbetet med en ny skötselplan för Närsholmen har hela området naturtypskarterats, vilket inte stämmer med de ytor som är antagna i Bevarandeplanen. Länsstyrelsen bedömer att det är viktigt att naturtyperna och dess utbredning blir korrekta i det nya beslutet och att rätt skötseln skrivs in. Länsstyrelsen är medveten om att en revidering av Natura 2000-området också är nödvändig och kommer att göras då tillfälle ges.

Sakfråga

Anläggning, uppmärkning och underhåll av vandringsled och naturslinga.

Framförda synpunkter

Vandringsleden måste anpassas så att växtplatser för sällsynta arter inte påverkas eller förstörs. Leden ska så långt det är möjligt gå i naturlig vegetation utan pålägg av extra material som kan innehålla frön av icke önskvärda arter.

Länsstyrelsens bemötande

Länsstyrelsen ska inte lägga ut material på marken utmed vandringsleden, utan endast sätta upp stolpar med information eller använda sig av QR-koder, göra kartor och informera om vad man kan se utmed sträckan. Länsstyrelsen har inte för avsikt att förstöra de naturvärden som vi skyddar.

Sakfråga

Terrängkörning med 4-hjuling vid strandstädning.

Framförda synpunkter

Åtgärden får absolut inte ske under fåglarnas häckningstid eller då det är blött i markerna så dränerade spår uppstår i strandnära våtmarker.

Länsstyrelsens bemötande

Strandstädning utförs av förening enligt skrivet avtal med länsstyrelsen. I avtalet regleras vilka tider på året som de kan utföra strandstädning och eventuellt andra saker att ta hänsyn till. Eftersom vägen runt fyren kommer att stängas av för biltrafik behöver det finnas andra möjligheter att ta sig dit med en 4-hjuling.

Sakfråga

Skapa kustnära småvatten genom att gräva ur våtmarken i skötselområde 3b.

Framförda synpunkter

Tveksam åtgärd som måste föregås av noga utförda kontroller av arter innan åtgärden utförs. Räcker det inte med igenläggning av diket? Vattnet kanske bara fyller hålet och inte hela våtmarken? Var ska massorna läggas?

Länsstyrelsens bemötande

Åtgärden ska föregås av noga planering och tanken är att gräva ur en mindre del av våtmarken med ett djup på ca 50 cm. Länsstyrelsen kommer att börja med att proppa igen diket och följa upp effekten. Först därefter kan åtgärden att gräva ur ett område vara aktuellt.

Sakfråga

C-föreskriften förbud mot: kite-, våg- eller vindsurfa eller framföra motordriven farkost i reservatets marina områden med undantag för passage genom reservatet på kortast möjliga sträcka till och från Närshamn,

Framförda synpunkter

Det måste förtydligas att *passage genom reservatet på kortast möjliga sträcka* inte gäller för kite-, våg- eller vindsurfing, utan endast gäller för motordriven farkost i yrkestrafik. Kanoter och roddbåtar kan också orsaka störning på häckande fåglar om de passerar nära tex Glasskär och Kroksriv.

Länsstyrelsens bemötande

Passage genom reservatet på kortast möjliga sträcka till och från Närshamn är struket och i stället har vi skrivit in ett undantag för farkoster i nöd.

Under häckningsperioden är det tillträdesförbud inom området runt Glasskär och Kroksriv, vilket inkluderar kanoter och roddbåtar.

Sakfråga

Invasiva och främmande arter, vresrosen.

Framförda synpunkter

I texten beskrivs invasiva och främmande arter och att idag är det inte någon trolig risk att de sprider sig. Botaniska föreningen påpekar att vresrosen sprider sig några meter vart år.

Länsstyrelsens bemötande

Bekämpning av vresros finns beskrivet under skötselområde 3. *Gräsmarker* och under punkt 10. *Sammanställningen och prioriteringar av skötselåtgärder* under med prioritering 1.

Sakfråga

Naturtypskartering

Framförda synpunkter

Det använda begreppet för ansamling av växtdelar mm är ”driftvallar”, vilket finns på fler platser än de som är markerade i naturtypskartan.

Länsstyrelsens bemötande

Driftvallar är inget begrepp utan en naturtyp enligt art- och habitatdirektivet. Naturtypen har under den senaste karteringen påträffats på de platser som finns utmarkerade på naturtypskartan i skötselplanen.

Sakfråga

Bete med flera djurslag, exempelvis får.

Framförda synpunkter

Närsholmen har betats av ungnöt åtminstone 50 år tillbaka i tiden. Vad avses att med att andra djurslag ska börja beta? Om det gäller får så går det inte ihop med de orkidérika markerna. BGF är mycket tveksamma till detta, i stället bör man öka antalet nöt eller öka röjningsinsatserna.

Länsstyrelsens bemötande

Förutsättningarna för att betesdjuren ska klara av att hålla igenväxningen tillbaka har under de senare 50 åren förändrats. Röjningsinsatser är både kostsamma och resurskrävande och för framtiden behövs att vi ändrar förutsättningarna för skötseln. Om bete med får införs kan det styras till lämpliga tider på året och som kan bli ett komplement till nötbetet.

Sakfråga

Förbud för husbil och husvagn.

Framförda synpunkter

GBF ställer sig bakom förbudet mot att köra ut på Närsholmen med husbil eller husvagn. Men hur ska det fungera för exempelvis räddningstjänst om en bom sätts upp på 2 meters höjd?

Länsstyrelsens bemötande

När bom sätts upp ska vi givetvis förse räddningstjänst och övriga som behöver tillträde till reservatet med en nyckel eller kod, samma som i övriga reservat där vi satt upp vägbommar.

Ringmurens cykelklubb

Sakfråga

Reglering av cykling i reservatet.

Framförda synpunkter

Ringmurens cykelklubb motsätter sig att cykling i terrängen ska förbjudas. Cyklister cyklar endast på vägar, traktorspår och stigar redan idag, så ett förbud genom föreskrifter är onödigt. Det borde räcka att man följer allemansrätten gällande cykling. Om cykling skulle tillåtas på uppmärkta leder och stigar för både vandrare och cyklister skulle en naturlig kanalisering ske, vilket cykelklubben självklart stödjer.

Cykelklubben undrar över vilken evidens som finns gällande att cykling som håller sig inom allemansrätten skulle störa djurliv och förstöra växtligheten i ett naturskyddat område. Cykelklubben ser även en fara i att om ett naturskyddsområde per automatik innehåller begränsningar av att röra sig med cykel i området leder till att färre kommer ut i naturen.

Länsstyrelsens bemötande

Länsstyrelsens bedömning av att införa en föreskrift som förbjuder cykling i terrängen är inte tänkt att hindra människor att komma ut i naturen. Avsikten är att skydda de vidsträckta gräsmarker på Närsholmen vilket inte regleras i Allemansrätten. På Närsholmen finns ett flertal gamla traktorvägar, utöver de grusvägar som tillåter motortrafik, så möjligheterna är många för den som vill ta sig fram på cykel. Det finns inga planer på att göra cykelleder, utan det är tillåtet att cykla fritt så länge man håller sig på en stig eller väg.

Gotlands Kiteförening

Sakfråga

Förbud mot kite-, våg- eller vindsurfing inom reservatet.

Framförda synpunkter

Föreningen anser att förbud mot kite-, våg- eller vindsurfing för att skydda övervintrande fåglar överdriver syftet med förslaget och inskränker på allemansrätten. Motiveringarna är inte tillräckligt starka för att visa att det finns synnerliga skäl att försämra friluftslivet som har stark hävd i Sverige.

Vidare finns inga bevis om att surfing skulle störa fågellivet mer än besökare till fots.

Föreningen anser att vågsurf bör tillåtas då det sker i mycket låga hastigheter och bör likställas med badande.

Föreningen anser att vind- och kitesurfing bör tillåtas likt all segling då det sker några enstaka dagar om året då vindriktningen är rätt. Risken för

att rastande fåglar störs mer än tillfälligt eller tar skada bedöms vara försumbar.

Länsstyrelsens bemötande

Närsholmen är ett naturvårdsområde sedan 1986, med syfte att skydda geologi, botanik och ornitologi. Från början var skärfläcka, rödspov, brushane och sydlig kärrsnäppa med i beskrivningen av områdets betydelse för strandängsfåglarna. Idag häckar dessa arter med några få par eller inga alls. Övriga fågelarter följer samma mönster, vilket kan bero på flera olika anledningar.

Länsstyrelsen har gjort bedömningen att de vattensporter som nämns i föreskriften är av störande karaktär och om de endast utövas under få tillfällen/år så är inte inskränkningarna i allemansrätten av större betydelse. Gotland har ca 80 mil lång kuststräcka och ett förbud mot att kitesurfa finns endast på två platser (i och med detta beslut).

Länsstyrelsen har inte tagit emot några resultat av forskning som bevisar att snabba vattensporter inte stör fågellivet.

Privatperson

Sakfråga

Förbud mot kite-, våg- eller vindsurfing inom reservatet.

Framförda synpunkter

Närsholmen är en bra plats vid specifika vindar och det är inte så mycket folk där och surfar ändå, så varför ha ett förbud.

Länsstyrelsens bemötande

Länsstyrelsen bedömer att då Närsholmen är ett naturreservat med syfte att bland annat skydda fågellivet och att Gotland har många mil kust där man kan utöva olika vattensporter, så kommer förbudet att kvarstå.

Privatperson

Sakfråga

Förbud mot att vågsurfa.

Framförda synpunkter

1. Är förbud mot att vågsurfa förenligt med kap. 4 Miljöbalken?
2. Eftersom terrängkörning regleras särskilt, varför finns det med som ett skäl till att vågsurfing ska förbjudas? Det är annat med kite- eller vindsurfing som har mer utrustning och orsakar mer buller med segel och drakar.

3. Det finns inga förbud mot bad, dykning, SUP, roddbåtar eller kanot. Om vågsurf förbjuds så borde all annan aktivitet i vattenområdet förbjudas.

Länsstyrelsens bemötande

1. Länsstyrelsen eller kommunen får meddela föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett reservat samt om ordningen i övrigt inom reservatet om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Dessa s.k. "C-föreskrifter" beslutas med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken. Ordningsföreskrifterna kan bland annat reglera sådant som annars kan vara tillåtet enligt allemansrätten. Allemansrätten utgör grunden för tillgängligheten i naturen, men för att tillgodose syftet med ett naturreservat kan ibland vissa begränsningar behövas.
2. Länsstyrelsen får förtydliga skälen till föreskrifterna.
3. Aktiviteter som tagits med i föreskriften, kite-, våg- eller vindsurfa eller motordrivna farkoster, är de aktiviteter som länsstyrelsen bedömer kommer upp i höga hastigheter, har skrämmande drakar eller segel, eller bullrar högt. Och således stör fågellivet. Länsstyrelsen har bedömt att en kanot eller SUP inte framförs i samma hastigheter som vid vågsurf.

En del av syftet med naturreservatet är att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behov av områden för friluftslivet. Detta gör att alla typer av friluftsliv inte kan bedrivas överallt, utan där det är mest lämpat. Vilket friluftsliv som är lämpligt avgörs av syftet med att ett område är skyddat.

Privatperson

Sakfråga

Förbud mot att kitesurfa.

Framförda synpunkter

Segling ska komma att tillåtas, men inte kitesurfing, vilket är helt orimligt då kitesurfing kan likställas med segling om det inte är ännu bättre ur ett miljöperspektiv då segelbåtarna har mycket större segel.

Länsstyrelsens bemötande

Länsstyrelsen har gjort bedömningen att kitesurfare med sitt segel högt upp och en hög hastighet har en större störning på fågellivet. Området runt Närsholmen är grunt och upptas till större delen av ett rev, vilket länsstyrelsen bedömt gör att få segelbåtar kan vistas där. Ett förbud mot även segelbåtar får ses över.

PRO Ljugarn och PRO Stånga

Sakfråga

Trafik och friluftsliv.

Framförda synpunkter

Slingan runt fyren ska fortsatt vara öppen. Toalett och grillplats ska anläggas intill den utökade parkeringen.

Bristfällig konsekvensanalys eftersom trafikregleringen inte utreds.

Rätt att överklaga inom 3 veckor stämmer inte överens med den tid som är satt för yttranden för remissen.

Länsstyrelsens bemötande

Enligt beslutskartan framgår att toalett och grillplats ska anläggas i anslutning till parkeringen vid talldungen. Konsekvensutredningen för ändring av C-föreskrifter tar upp trafikregleringen. Rätten att överklaga inom 3 veckor gäller efter att ett beslut tagits. Datum som är satt för inkomna yttranden gäller remissen.

Gotlands husbehovsfiskeförening

Sakfråga

Regler för fiske inom reservatets marina områden.

Framförda synpunkter

Föreningen föreslår att det med större tydlighet framgår vad som gäller för fisket inom reservatets vattenområde.

Länsstyrelsens bemötande

Länsstyrelsen har bedömt att det inte behövs någon reglering av fisket genom föreskrifterna för reservatet då fisket regleras av annan lagstiftning.

Privatperson

Sakfråga

Kanalisering av besökare från bilvägar till naturslingor längst stränderna. Begränsning av bilväg.

Framförda synpunkter

Naturmiljön på Närsholmen är väldigt robust och har tålt omfattande turism under minst 40 år. Biltrafiken påverkar inte häckande eller rastande fåglar alls, vilket ett större antal vandrare skulle göra. Beskrivningen att biltrafiken påverkar geologiska formationer och floran är kraftigt överdriven. Nya hårdgjorda gångvägar för personer med rullstol och barnvagn kan med fördel anläggas i området runt Stångudden utan att stänga av bilvägen.

Länsstyrelsens bemötande

Länsstyrelsen bedömer att turismen ökat sedan 40 år tillbaka i tiden och att vi dag använder våra skyddade områden mer intensivt. Även antalet person- och husbilar som färdas och parkerar i terrängen har ökat markant. Det är många besökare som åker ut på Närsholmen, runt fyren och vidare ut ur reservatet. Detta utgör stora mängder med fordon som då stör de besökare som inte finner det tillfredsställande att vistas i reservatet omgiven av dammande fordon. Vid en revidering av beslut ska länsstyrelsen skriva ett så hållbart dokument som möjligt där vi behöver tänka framåt och ta höjd för kommande händelser. Då trenden pekar mot att vi alltmer vistas i naturen och behovet av upplevelser ökar samtidigt som vi ska främja folkhälsan och bidra med områden som lockar till rörelse känns Närsholmen som ett område där vi ska minska bilåkandet. Regleringen av trafiken syftar inte till att minska störningen på fåglarna, utan det syftar till annat som är beskrivet i remissförslaget.

Att anlägga nya hårdgjorda gångvägar runt Stångudden där stora mängder orkidéer växer bedöms innebära en skada för reservatet.

Sakfråga

Beskrivningen av Närsholmens betydelse för fågellivet.

Framförda synpunkter

Beskrivningen av betydelsen för olika fågelarter är på sina håll inaktuell och felaktig och bör uppdateras. Artlistan som finns med i skötselplanen tar upp många arter som inte har någon koppling till Närsholmens miljö eller skötsel.

Den delen av skötselplanen som handlar om fåglar bör fokusera på hur typiska eller skyddsvärda fågelarter som i dagsläget regelbundet häckar, rastar eller övervintrar.

Länsstyrelsens bemötande

Artlistan i skötselplanen var mest inlagd för att visa vilka fåglar man kan träffa på och att det finns många olika arter i området. Men då artlistor över lag tycks röra upp känslor över relevansen så är den borttagen i sin helhet och för den intresserade så hänvisar vi till artportalen varifrån listan är hämtad.

Privatperson

Sakfråga

Reglering av trafiken.

Framförda synpunkter

Bakgrunden till det nya förslaget är väl känd, att belastningen från motortrafik har ökat kraftigt, vilket förstör den känsliga naturen. Föreskrifterna ska avväga olika intressen, det handlar om besökarnas

berättigade intresse av att nyttja området och att bevara den unika miljö som finns i reservatet. Tanken med det nya förslaget är att bevara eller återställa tillståndet för områdets naturtyper och att begränsningen av motortrafiken till förmån för promenader eller cykelturer och att njuta av utsikten runt fyren utan att störas av parkerade bilar eller trafik. Detta kommer att göra området mer attraktivt, vilket gynnar turistnäringen i och omkring När.

I fjällens naturreservat, där det oftast saknas vägar, får man ta sig runt utan bil vilket gått utmärkt i flera hundra år.

Tveksamt att den skadliga trafiken tillåts ända fram till talldungen, då vägen går över ett känsligt område med fältvedel, storspov och tofsvipor. Men, utan tvekan innebär det nya föreskrifterna en efterlängtat, nödvändig och välmotiverad begränsning av motortrafiken.

Länsstyrelsens bemötande

Länsstyrelsen har inte funnit argument för att stänga av vägen redan vid färsten.

Privatperson

Sakfråga

Reglering av trafiken och vägunderhåll.

Framförda synpunkter

Förslaget inskränker på friheten för många personer som av någon anledning har svårt att gå, exempelvis gamla, sjuka, personer med funktionsnedsättning och små barn. Jag och min son har synnedsättningar och måste ha med en ledsagare som då behöver ha god fysik om man måste gå långt.

Vägen behöver vara i bättre skick för personer med synnedsättning, då den idag har många hål.

Länsstyrelsens bemötande

Enligt de föreskrifter som reglerar trafiken finns det en möjlighet att parkera vid fyren om man har särskilda behov och inte orkar eller kan gå de 500 meter som blir från parkeringen vid talldungen.

I förslaget finns även en förbättring av vägen runt fyren, att tillgängliggöra den så att besökare med funktionsvariation ska kunna ta sig runt utan bil, vilket då ökar tillgängligheten för gruppen som nämns i yttrandet. Behandlingen av en tillgängliggjord väg blir snabbt förstörd om man tillåter motorfordon.

Privatperson

Sakfråga

Parkering för vandrarhemmets gäster.

Framförda synpunkter

Självklart ska vandrarhemmets gäster få ställa bilen vid vandrarhemmet. Det finns ingen rim och reson att de ska behöva gå en kilometer för att parkera och sedan hämta bilen.

Länsstyrelsens bemötande

I det gällande beslutet är det inte tillåtet att köra av vägen och parkera framför muren vid fyrplatsen. Så parkeringslösningen har alltid funnits med i begynnelsen av planeringen för vandrarhemmet. I det nya förslaget blir det dock tillåtet att köra fram och parkera tillfälligt.

Privatperson

Sakfråga

Föreskrifter som hindrar sockenborna att färdas fritt

Framförda synpunkter

Länsstyrelsens förslag är diskriminerande för sockenborna. Av hävd och sedvanerätt har de färdats till och på Närsholmen med de fordon som varit tillgängliga för sin tid. Det uppfattas som ett lagbrott att skapa föreskrifter som hindrar dem.

Länsstyrelsens bemötande

Då länsstyrelsen skriver beslut och skötselplaner så utgår man ifrån syftet med området och vad som behövs för att skydda dess naturtyper och arter.

Det är även viktigt att se till att värden för friluftslivet stärks. 2012 fattade regeringen beslut om 10 friluftsmål. Här har våra skyddade områden en betydande roll då de skapar förutsättningar för människor att vistas i naturen. Ett av målen, *Friluftsliv för god folkhälsa*, har som mål att skapa förutsättningar för fysisk aktivitet i natur- och kulturområden. Här erbjuder ju Närsholmen båda dessa.

Privatperson

Sakfråga

En försämrad upplevelse på grund av ökad trafik.

Framförda synpunkter

Har under många år njutit av att vistas på Närsholmen, med promenader, cykelturer och tidiga frukostar. Tjusningen med landskapet är mångomvittnat och väl bekant för Närkar och besökare. Tyvärr har upplevelsen av naturen försämrats betydligt under senare år, främst på grund av den kraftigt ökande biltrafiken och husbilsamping.

Länsstyrelsens kraftfulla åtgärder för att minska problemen välkomnas med stor tillfredsställelse. Förslaget tolkas som att man inte vill hindra människor från att ta del av den unika naturen utan tvärtom, med mindre biltrafik och inga övernattande husbilar blir möjligheten till naturupplevelser avsevärt större.

Privatperson

Sakfråga

Tillgång till kusten.

Framförda synpunkter

I dagens oroliga tider är det viktigt att allmänheten har tillgång till kusten för att upptäcka om något misstänksamt sker för att kunna rapportera till myndigheter eller försvaret. Därför är det viktigt att kunna ta sig runt Närs fyr på ett enkelt sätt. Myndigheterna ska inte förringa lokalbefolkningens kunnande och erfarenhet av närområden.

Länsstyrelsens bemötande

Länsstyrelsen har inte bedömt att avstängningen av vägen runt fyren kommer att leda till att rikets säkerhet står på spel. Myndigheten har inte för avsikt att förringa boende i närområdet, upptäckten av otillåten verksamhet bedöms kunna upptäckas även då bilvägen stängs av.

Föreningen Natur Gotland

Sakfråga

Fågeltornet.

Framförda synpunkter

Föreningen menar att fågeltornet kan bidra till positiva naturupplevelser, men att den föreslagna placeringen inte är optimal. Avståndet till de flesta och de mer spännande arterna, exempelvis vadarfåglar, måsfåglar och änder blir för långt.

Föreningen ger alternativa platser mellan viken i Kroken och vindskyddet.

Länsstyrelsens bemötande

Efter flera yttranden att fågeltornets placering är fel har länsstyrelsen beslutat att ta bort anordningen från beslutet. Länsstyrelsen anser att den föreslagna placeringen bryter det öppna landskapet och blir för iögonfallande för besökare i reservatet.

Sakfråga

Naturslinga.

Framförda synpunkter

Föreningen är positiva till en naturslinga, men att den inte bör gå genom det känsliga området väster om vägen innan talldungen som annars är ostört för markhäckande tättingar och rastande änder i viken. Föreningen föreslår att slingan startar vid talldungen i stället.

Länsstyrelsens bemötande

Länsstyrelsen har tagit till sig av synpunkterna och ändrat dragningen av slingan så att man endast går runt Stångudden och talldungen.

Bilaga 5. överklagandehänvisning

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Gotlands län antingen via e-post; gotland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Gotlands län, 621 85 Visby.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, gotland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 90 00. Ange diarienummer 2246–2021.